

wroclaw.pl

Dzień Babci i Dziadka

Kiedy życzenia? 21
i 22 stycznia. A kie-
dy się pobawić?
Podpowiadamy.
str. 16

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 3 (164), 17-23.01.2024

#InwestycjeWRO

2019-2023: zmiany, rozwój, innowacje

5 miliardów złotych na 1500 inwestycji. Zobacz najważniejsze!

str. 9-12

18 | | | 2019 | | | 2020 | | | 2021 | | | 2022 | | | 2023 | | | 20

Instrukcja, jak zgłosić projekt do WBO 2024

Jeśli nie wiesz, jak się zabrać za zgłoszenie projek-
tu do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, to
koniecznie przeczytaj nasze wskazówki.

str. 5

Ulica Ruska ma być zielono-błękitna

Poznaliśmy koncepcję rewitalizacji ulicy Ruskiej.
Jak ma wyglądać, wskazali sami mieszkańcy pod-
czas narady obywatelskiej.

str. 6

Wrocławianin bada jaskinie na Księżycu

Dr inż. Marcin Chwała z Politechniki Wrocławskiej
sprawdza, czy jaskinie lawowe na Księżycu mogą
w przyszłości posłużyć jako schronienie.

s. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

przed nami Dni Babci i Dziadka. Święta dla wielu z nas wyjątkowe, przywołujące najczęściej na myśl dzieciństwo i wiele dobrych wspomnień. Dla tych zaś, którzy dzisiaj są babciami i dziadkami, powinny być czasem pamięci i wdzięczności. Sam mam to szczęście, że przynajmniej część Dnia Babci planuję spędzić w towarzystwie babci Janki, która jest dla mnie źródłem radości, inspiracji i motywacji.

Myszę o Dniach Babci i Dziadka w jeszcze jednym wymiarze. Planując przyszłość Wrocławia, musimy dostrzegać demografię i determinowane przez nią zjawiska. Dlatego przygotowując pięć lat temu moją wrocławską agendę, opartą bardzo mocno, zarówno na rozmowach z Państwem, jak i na doświadczeniu wyniesionym z Departamentu Spraw Społecznych,

mówiłem o posrebrzającym się Wrocławiu i wraz z moimi współpracownikami przygotowaliśmy serię programów społecznych skierowanych do seniorów.

Także dzisiaj w wizji Wrocławia przyszłości musimy dostrzegać demografię. Z jednej strony rozbudowując ofertę senioralną, szczególnie we wszystkich tych aspektach pozwalających seniorom na jak najdłuższą samodzielność, tak aby mogli cieszyć się życiem, zdrowiem i Wrocławiem, który niezmiennie współtworzą. Z drugiej zapraszać do Wrocławia nowych mieszkańców, rozpoczynając od oferty dla studentów, ale także pracowników poprzez nowe dobrze płatne miejsca pracy. Niemniej ważne będą wszelkie zachęty pozycjonujące Wrocław wśród tych najatrakcyjniejszych miast.

Ciągle rozbudowywana przez nas oferta żłobkowa i przedszkolna, inwestycje w edukację, wszystko to, co sprawia, że Wrocław będzie atrakcyjnym miejscem dla kolejnych pokoleń, dając im niejako „na start” odpowiednią opiekę i zwiększanie ich szans na rynku pracy przyszłości.

W wizji Wrocławia musimy uwzględnić synergię pokoleń, a program rozwoju naszego miasta musi zawierać – jak dotąd – ofertę dla każdego, niezależnie od wieku. Tak od lat budujemy Wrocław – wspólnotę mieszkańców wzajemnie za siebie odpowiedzialnych.

Jacek Sutryk
Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 18.01	PT. 19.01	SOB. 20.01	ND. 21.01	PN. 22.01	WT. 23.01	ŚR. 24.01
3°C	1°C	2°C	4°C	5°C	6°C	8°C

KARTKA Z KALENDARZA

• 17 stycznia 1971 •

wyemitowano pierwszy odcinek programu „Z kamerą wśród zwierząt”, kręconego we wrocławskim zoo

• 20 stycznia 1909 •

zmarł prof. Władysław Nehring, wykładowca Katedry Języków i Literatur Słowiańskich na Uniwersytecie Wrocławskim

• 22 stycznia 1947 •

zmarł Max Berg – architekt, autor Hali Stulecia

ZOBACZ, JAK MIESZKALI FERDEK I HALINKA

W Zamku Topacz pod Wrocławiem zostało otwarte Muzeum Techniki Filmowej. Jedną z wystaw, którą możecie tam odwiedzić, jest plan kultowego serialu „Świat według Kiepskich” kręconego we Wrocławiu. Przeniesiecie się do kamienicy przy ul. Czwartki 3/4, gdzie mieszkali Ferdek i Halinka. Zobaczycie tu wspólną toaletę na korytarzu, salon, kuchnię, sypialnię Kiepskich, a także mieszkanie ich sąsiadów – Paździochów. Zamek jest posiadłością rodziny Kurzewskich, właścicieli ATM Grupy, która przez lata produkowała ten serial. Aby odwiedzić wystawę, należy kupić bilet wstępu do Muzeum Motoryzacji w Ślesie, ul. Główna 12. Wtedy można obejrzeć zarówno klasyczne samochody, jak i plan serialu. Bilety są dostępne na miejscu i online (normalny: 35 zł, ulgowy: 25 zł, rodzinny: 105 zł). Muzeum otwarte jest od wtorku do piątku w godz. 15–21, a w soboty, niedziele i święta w godz. 12–21.

Będą podwyżki pensji w MPK Wrocław

Średnio o 800 zł na osobę – tyle więcej do wypłaty będą mieli od 1 kwietnia pracownicy wrocławskiego MPK. Do tego po 500 zł w trzech równych ratach jednorazowo. To nie zapowiedź prima aprilisu. Rokowania zostały zakończone, a porozumienie podpisane.

Od lewej: Waldemar Węglowski, Związek Zawodowy Pracowników Komunikacji Miejskiej w RP MOZ Wrocław, prezes MPK Witold Woźny, wiceprezes MPK Przemysław Nowicki i Bogusław Cyjak, przewodniczący Federacji Pracowników Komunikacji Miejskiej

Bartosz Moch

Zarząd MPK Wrocław: prezes Witold Woźny i wiceprezes Przemysław Nowicki 15 stycznia, po 12 dniach negocjacji, podpisali porozumienia z dwoma związkami działającymi w spółce: Związkiem Zawodowym Pracowników Komunikacji Miejskiej MOZ Wrocław RP i Federacją Pracowników Komunikacji Miejskiej we Wrocławiu. W ich wyniku pracownicy otrzymają podwyżki od 1 kwietnia. Jak podkreślają przedstawiciele MPK Wrocław, są one rekordowymi w historii spółki. Poniżej pre-

zentujemy komunikat zarządu MPK Wrocław.

„Szanowni Państwo,

informujemy, że rokowania dotyczące podwyżek w MPK Wrocław zakończyły się dziś podpisaniem porozumienia z dwoma reprezentatywnymi związkami zawodowymi działającymi w MPK Wrocław: Związkiem Zawodowym Pracowników Komunikacji Miejskiej MOZ Wrocław RP oraz Federacją Pracowników Komunikacji Miejskiej we Wrocławiu. W efekcie podpisanego porozumienia od 1 kwietnia

wynagrodzenia pracowników MPK wzrosną średnio o 800 zł na osobę. Jednocześnie strony uzgodniły, że wszyscy pracownicy MPK otrzymają dodatkowe, jednorazowe świadczenie w wysokości 1500 zł, które zostanie wypłacone w trzech równych miesięcznych ratach, począwszy od lutego br.

Trudne i wymagające rozmowy prowadzone od listopada pozwoliły na wypracowanie kompromisu godzącego interesy pracownicze z możliwościami finansowymi spółki. Wprowadzone podwyżki związane są

z koniecznością poprawy sytuacji materialnej pracowników MPK.

Strony porozumienia zadeklarowały dalszą współpracę i stały dialog w dobrze rozumianym interesie pracowników oraz powrót do rozmów o kolejnych regulacjach wynagrodzeń w lipcu br.

Dziękujemy stronom porozumienia za merytoryczne, partnerskie i uczciwe rozmowy prowadzone w dobrej atmosferze”.

Podwyżki pensji pracowników MPK nie wpłyną na wzrost cen biletów dla pasażerów.

Politechnika Wr wybuduje centrum rowerowe

Kilkaset nowych stojaków rowerowych, prysznic w kilku budynkach uczelni i początek prac przy Centrum Rowerowym PWr. Rozpoczyna się wielka rozbudowa infrastruktury rowerowej na kampusach Politechniki Wrocławskiej. Przedsięwzięcie jest realizowane w ramach programu Polytechnica Nova. Procedura wyłonienia projektanta centrum rowerowego jest w toku. Centrum rowerowe powstanie w formule „zaprojektuj i wybuduj”, a zakończenie prac i oddanie budynku do użytku planowane jest w drugiej połowie 2025 r.

Na mały ZUS plus jest czas do 31.01

Tylko do końca stycznia mają czas osoby prowadzące własne firmy na zgłoszenie do ZUS, że chcą po raz pierwszy korzystać z ulgi „Mały ZUS plus”. Ci, którzy korzystali już z tej ulgi w 2023 roku – nie muszą zgłaszać się ponownie. 31 stycznia mija termin na zgłoszenie do Małego ZUS plus.

Bez Mikro Nie Ma Makro w Żmigrodzie

Lokalni żmigrodzcy przedsiębiorcy spotkali się z przedstawicielami Wrocławskiego Parku Technologicznego, Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej i Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska, aby porozmawiać o możliwościach rozwoju. Żmigród jest siódmą gminą, w której zorganizowano spotkanie w ramach projektu „Bez Mikro Nie Ma Makro”. Na spotkanie 11.01 przyszło kilkudziesięciu przedsiębiorców działających w różnych branżach, w tym agroturystyce, finansach, transporcie. Projekt „Bez Mikro Nie Ma Makro” ma jeden podstawowy cel: promowanie i wzmacnianie mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność na terenie aglomeracji wrocławskiej.

Kto nowym honorowym obywatelem?

Barbara Labuda – dr romanistyki, działaczka opozycji za PRL-u

Civitate Wratislaviensi Donatus, czyli Honorowy Obywatel Wrocławia to tytuł przyznawany przez Radę Miejską Wrocławia. Kandydatką do niego została właśnie Barbara Labuda.

Redakcja

Urodzona w Żmigrodzie, we Wrocławiu ukończyła studia w Instytucie Filologii Romanistycznej Uniwersytetu Wr, gdzie później na tej uczelni rozpoczęła pracę. W latach 1975–79 zajmowała się prowadzeniem biblioteki wydawnictw emigracyjnych i niezależnych we Wrocławiu, a następnie współpracowała z Komitetem Obrony Robotników. Wstąpiła do „Solidarności”, brała udział we wrocławskich strajkach podczas stanu wojen-

nego. W 1983 roku skazano ją na więzienie. Po zmianie ustroju w Polsce została posłanką na sejm kontraktowy, a następnie była ministrem w Kancelarii Prezydenta RP i ambasadorem Polski w Luksemburgu. Jej kandydaturę na Honorowego Obywatela Wrocławia popierają radni z Klubu Forum Jacka Sutryka – Wrocław Wspólna Sprawa, radni Platformy Obywatelskiej i radni Nowej Lewicy.

Honorowego Obywatela Wrocławia poznamy 24 czerwca.

Od najmłodszych lat uczą się otwartości na świat

Szkoła Podstawowa nr 108 przy ul. Chrobrego we Wrocławiu dołączyła do elitarnego grona szkół realizujących międzynarodowy program edukacyjny International Baccalaureate Primary Years Programme (IB PYP). Zajęcia mają motywować, rozwijać dociekliwość dzieci i doskonalić ich umiejętności komunikacyjne.

Redakcja

Wrocławska „108” to pierwsza w kraju publiczna podstawówka realizująca ten międzynarodowy program. Zapoczątkowany on został przez fundację International Baccalaureate w 1997 r. w Genewie.

Zalety programu

– Przykładamy dużą wagę do jakości kształcenia dzieci i młodzieży w naszych placówkach. Dlatego proponujemy i pomagamy we wdrażaniu różnych programów edukacyjnych, także międzynarodowych – podkreśla Marcin Miedziński, zastępca dyrektora wydziału Przedszkoli i Szkół Podstawowych UMW.

– Program IB PYP realizuje wartości edukacji przyszłości, która w dużej mierze koncentruje się na potrzebach emocjonalnych i społecznych. Uczniowie są otwarci na nowe umiejętności i wiedzę, pracą w zespole oraz na potrzeby innych. To z pewnością przyda im się na każdym szczeblu edukacji, a docelowo także w pracy – dodaje.

Praca w ramach IB PYP to edukacja odpowiadająca na potrzeby współczesnego świata. – Duży

Program realizowany jest w klasach I-IV, a uczniowie podczas zajęć poszukują kreatywnych rozwiązań

nacisk kładziemy na rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności dzieci. Uczniowie klas I-IV, w których program jest realizowany, to mali odkrywcy, zachęceni do zadawania pytań, samodzielnego poszukiwania odpowiedzi i kreatywnego rozwiązywania problemów – wyjaśnia Anita Obelnicka, wicedyrektor

i koordynatorka programu IB PYP w SP nr 108 przy ul. Chrobrego.

Trzy lata przygotowań

SP nr 108 status szkoły kandydackiej uzyskała w grudniu 2020 r. – Rozpoczęcie realizacji programu poprzedzone było szeregiem działań wymaganych przez IB. Szcze-

gólnie długotrwały i kompleksowy był proces pisania programu badawczego łączącego polską podstawę programową z ramowym programem IB PYP – dodaje Anita Obelnicka.

Ważnym elementem programów edukacyjnych jest świadomość międzykulturowa i znajomość ję-

zyków obcych. – Więcej uczymy się niż inni uczniowie języka angielskiego, dzięki temu będziemy mądrzejsi. Dobrze też, że mniej korzystamy z podręczników i więcej pracujemy w grupach. Nasze lekcje są naprawdę bardzo ciekawe – mówią uczniowie SP nr 108.

Inicjatorką wprowadzenia tego programu była dyrektorka szkoły Stanisława Socha.

Wysoka jakość nauczania

International Baccalaureate zapewnia uczniom na całym świecie wysokiej jakości edukację w ramach trzech programów: Primary Years Programme (PYP – dla uczniów w wieku od 3 do 12 lat), Middle Years Programme (MYP – wiek uczniów: 11–16) i IB DP (IB Diploma Programme), będący kursem przygotowującym do matury międzynarodowej. W Polsce program IB wdrożono w 68 szkołach, w tym IB PYP w 12 placówkach.

We Wrocławiu program International Baccalaureate (na kolejnych poziomach) realizuje już Liceum Ogólnokształcące nr V przy ul. Kuronia 14. Wybrane zajęcia edukacyjne prowadzone są w języku angielskim i przygotowują uczniów do matury międzynarodowej.

Uwaga! Zakaz sprzedaży energetyków dla dzieci

Napojów energetycznych, czyli z dodatkiem tauryny i kofeiny, nie można sprzedawać osobom, które nie ukończyły 18. roku życia. Zakazana jest też ich sprzedaż na terenie szkół i w automatach. Znowelizowane przepisy weszły w życie 1 stycznia 2024 roku.

Paulina Czarnota

Główny Inspektorat Sanitarny ostrzega przed spożywaniem napojów energetycznych.

Podstawowym składnikiem energetyków jest kofeina. Mała puszka (250 ml) tego produktu może dostarczać od 67 do 83 mg kofeiny. Poza tym jest w nich m.in. tauryna, inozytol, cukry proste, witaminy z grupy B, substancje aromatyzujące, dwutlenek węgla, substancje konserwujące i regulatory kwasowości.

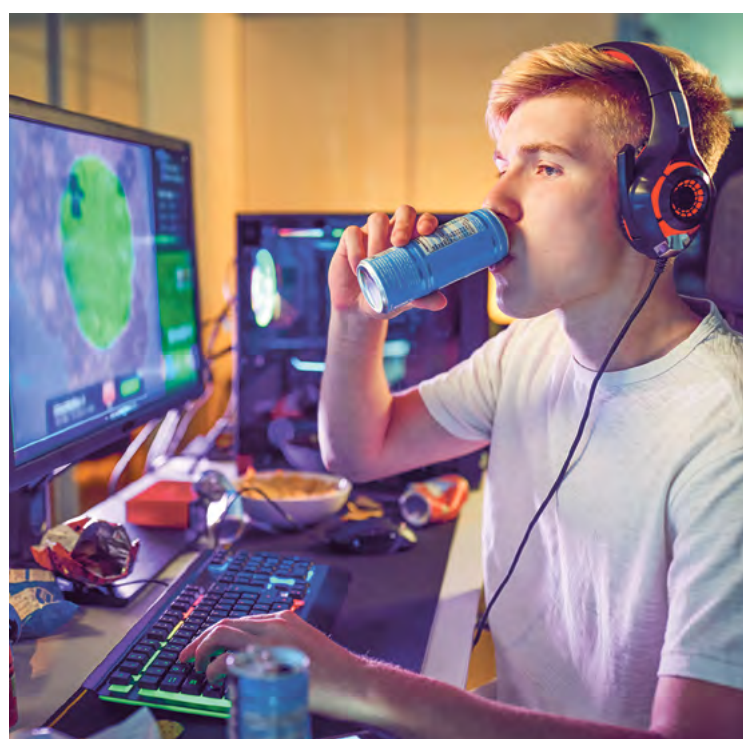
Składniki zawarte w napojach energetycznych mogą mieć bardzo szkodliwy wpływ na zdrowie

dzieci. Kofeina stanowi podstawowy składnik tych napojów, nie jest przy tym zalecana w diecie dzieci, bo ma działanie psychoaktywne. Wzrost jej spożycia przez dzieci może powodować zmiany nastroju, rozdrażnienie, niepokój, a spożycie dużych ilości (5 mg/kg masy ciała/dobę) powoduje wzrost ciśnienia tętniczego krwi.

Kofeina negatywnie wpływa też na gospodarkę wapniową, co może powodować zaburzenia w procesie tworzenia kości. Nadmierne jej spożycie może również wpływać na długość i jakość snu dzieci. Zaś duża dawka cukrów prostych może być czynnikiem

rozwoju insulinooporności, która z kolei może doprowadzić do otyłości i cukrzycy.

Krótkotrwały „zastrzyk energii” w postaci napoju energetyzującego nie może być obojętny dla organizmu człowieka. Po przypływie energii może pojawić się nagłe osłabienie, senność, zmęczenie i apatia. Duża zawartość kofeiny i możliwość jej przedawkowania mogą powodować: pobudliwość, bezsenność, zawroty głowy, bóle głowy, problemy żołądkowe. Według WHO nadmierne spożycie kofeiny może wiązać się także z zaburzeniami umysłowymi i zaburzeniami w zachowaniu.

Spożywanie napojów energetycznych jest szkodliwe dla zdrowia dzieci

Jak zgłosić projekt do WBO 2024 w czterech krokach

Wiesz, czego brakuje we Wrocławiu albo na Twoim osiedlu? Opisz to jak najwięcej i jak najbardziej obrazowo do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego – edycja na rok 2024. Rekrutacja wystartowała i potrwa do 19.02. Projekt najłatwiej jest zgłosić przez internet. Pokazujemy, jak to zrobić – krok po kroku.

I Maciej Wołodko

Formularz zgłoszeniowy znajdziesz na stronie WBO www.wroclaw.pl/wbo. Najprościej jest wypełniać go na komputerze, łatwiej wtedy opisać projekt, wybrać lokalizację na mapie czy dodać załączniki.

Krok 1: Uzupełnij swoje dane

Wpisz imię i nazwisko, a także dane kontaktowe. Adres, telefon i adres e-mail, na który otrzymasz potwierdzenie złożenia wniosku. Jeżeli jesteś niepełnoletni, poza danymi lidera wpisz także dane kontaktowe przedstawiciela ustawowego.

Zgoda na udostępnienie imienia i nazwiska – jeżeli chcesz, żeby projekt był podpisany Twoim imieniem i nazwiskiem na stronie internetowej, zaznacz tę opcję. Żadne inne dane osobowe nie będą opublikowane na liście projektów.

Wybierz formę kontaktu – zaznacz, w jaki sposób chciałbyś, żeby kontaktowali się z Tobą urzędnicy Wydziału Partycypacji Społecznej UMW: e-mailem czy pocztą tradycyjną.

Krok 2: Opisz swój projekt konkretnie i jednoznacznie

Zacznij od nazwy. Nie powinna być zbyt długa. Nie może również wprowadzać głosujących w błąd, co do zakresu projektu. Następnie określ, czy projekt ma oddziaływanie osiedlowe, czy ponadosiedlowe. Wpisz krótkie uzasadnienie tego wyboru. Zaznacz, czy jest to projekt inwestycyjny, czy nieinwestycyjny. Wpisz w formularzu, kto jest grupą beneficjentów projektu (np. rodzice z dziećmi czy mieszkańcy określonych osiedli) i określ ich szacunkową liczbę.

Krok 3: Skup się na detalach

Wymień najważniejsze elementy składowe projektu (ułatwi to zweryfikowanie kosztów pomysłu i możliwości jego realizacji). Opisz swój projekt, aby inni mieszkańcy wiedzieli, co chcesz zrobić. W osobnym polu formularza napisz uzasadnienie

dla jego realizacji. Opis projektu i jego uzasadnienie są wyświetlane na stronie projektu, więc warto, żeby były jasne i zrozumiałe dla mieszkańców, którzy będą chcieli na niego głosować.

W następnej kolejności określ koszt projektu. Jeżeli tego nie potrafisz, możesz posłużyć się szacunkami dla podobnych projektów z poprzedniej edycji WBO lub podobnych inwestycji realizowanych w ostatnim czasie. Jeżeli masz jakieś uwagi, możesz je wpisać w pole „Uwagi do projektu”. Nie będą one wyświetlane na stronie projektu.

Krok 4: Zaznacz lokalizację na mapie i dodaj załączniki

Dołącz listę poparcia swojego projektu, zeskanowaną z formularza, który znajdziesz do pobrania na stronie www.wroclaw.pl/wbo. W wersji elektronicznej wystarczy skan lub zdjęcie listy, podpisanej przez co najmniej dwie osoby – jedną możesz być Ty. Lista poparcia projektu nie będzie publikowana.

Zaznacz na mapie lokalizację projektu. Dodatkowo można ją jeszcze opisać słownie w polu „Opisowa lokalizacja”. Pamiętaj, że inwestycja musi być położona na terenie, do użytkowania którego Gmina Wrocław ma tytuł prawny. Jak to sprawdzić? Wejdź na geoportal.wroclaw.pl i wybierz mapę własności. Działki żółte (własność gminy) i jasnozielone (własność gminy w zarządzie, użytkowaniu), nadają się do tego, by realizować na nich projekty WBO.

Możesz dodać załączniki graficzne. Ważne jest, żeby w nich nie było żadnych danych osobowych i żeby lider projektu był ich autorem albo przynajmniej miał prawo do ich publikacji w internecie. Pliki w formatach PDF, JPG, PNG, DOC i DOCX mogą mieć rozmiar do 10 MB.

Na końcu zaznacz zabezpieczenie captcha i kliknij „złóż projekt”. Gotowe!

Masz pytania? Zadzwoń pod numer: **71 777 86 68** (od pon. do pt. w godz. 8–15).

Tramwaje wracają na rondo Reagana

Tramwaje zaczną jeździć swoimi zwykłymi trasami przez pl. Grunwaldzki. Od soboty 27 stycznia linie 2 i 10 powrócą na swoje stałe trasy i kursować będą przez Szczytnicką i most Pokoju. Tramwaje nr 12 i 13 powrócą na trasę przez rondo Reagana i most Grunwaldzki. To efekt zakończenia wymiany zwrotnicy na peronie 1. Jednak autobusy wyjadą na niego dopiero 3 lutego, gdy beton dobrze zwiąże. Tymczasowy przystanek przy Pasażu Grunwaldzkim do tego czasu nadal będzie działał, podobnie jak tymczasowy przystanek autobusowy „Bujwida”. Dotyczy to linii D, 111, 115, 121, 131, 151, 241, 253, 255 i 315.

Kolejny etap remontu na pl. Bema

Od soboty 27 stycznia duże zmiany ze względu na remont torów na pl. Bema. Kończy się wymiana jednej zwrotnicy, zaczyna drugiej – od strony ul. Sienkiewicza. Oznacza to, że tramwaje linii 8, 11 i 23 powrócą na stałe trasy, a linie 9 i 17 w obu kierunkach jeździć będą od skrzyżowania przy pl. Dominikańskim przez most Pokoju, Wyszyńskiego do Sienkiewicza. Tramwaje linii 19 w obu kierunkach pojadą od pl. Bema przez Poniatowskiego, Jedności Narodowej, Nowowiejską do Piastowskiej.

Pomiędzy pl. Bema a przystankiem „Ogród Botaniczny” nadal bez zmian będą kursowały autobusy linii 111 i 128.

Nowy przystanek pod mostem Milenijnym

Działa już nowy przystanek „na życzenie” dla autobusów linii 104, 118, 119, 129, 319, 714 i kursów nocnych linii 257. Nazywa się „Most Milenijny” i znajduje się na trasie w kierunku Osobowic. Zlokalizowany jest przy Osobowickiej pod wiaduktem drogi prowadzącej na most Milenijny.

Ruska niczym oranżeria w środku miasta

Ulica Ruska to jedna z bram centrum miasta. Poznaliśmy koncepcję jej rewitalizacji. Ma być zielono-błękitna, ale z zachowaniem najważniejszych elementów historii. Zielona, bo z drzewami i roślinnością wiszącą, błękitna, bo z wykorzystaniem wód opadowych.

Wizualizacja Ruskiej. Projekt budowlany ma być gotowy w tym roku, koszty rewitalizacji oszacowano na kilkanaście milionów złotych

Redakcja

Pojawią się tutaj zielone ogródki restauracyjne, parkingi rowerowe, ławeczki i skwer w miejscu dawnej miejskiej bramy. Przy realizacji wykonawca będzie musiał się liczyć z pracami archeologicznymi w tym rejonie, ponieważ może natrafić na relikty Bramy Ruskiej, która wzniesiona została w tej części miasta w XIII wieku, a zburzona po 1807 roku. Ulica Ruska jest objęta ochroną konserwatora

zabytków, więc to z nim urzędnicy miejscy będą uzgadniać właściwe prace projektowe.

Jak ma wyglądać ulica, wskazali sami wrocławianie. Latem zeszłego roku spotkali się na naradzie obywatelskiej. W gronie 20 osób byli przedstawiciele mieszkańców, aktywistów, radnych osiedlowych. Wspólnie z zespołem projektowym dyskutowali, jak ta ulica powinna się zmienić. Byli wspierani merytorycznie przez zewnętrznych

i miejskich ekspertów od planowania przestrzennego, komunikacji, bezpieczeństwa. Po rozmowach z nimi wypracowali zbiór rekomendacji dla projektantów. Generalny wniosek jest taki, że mieszkańcy chcieli, by Ruska była „zielona i niebieska”.

Zakres opracowania dokumentacji projektowej obejmuje odcinek od ul. Kazimierza Wielkiego do pl. Solnego. To najbardziej obciążony ruchem pieszym odcinek

ulicy na Starym Mieście. – Teren będzie dostępny dla rowerzystów, pieszych i osób z niepełnosprawnościami – poziom ulicy wyrównamy z poziomem chodnika. Z Ruskiej znikną przejazdy „tranzytowe”, choć są tu również lokale usługowe – dla nich i lokalnych mieszkańców zapewnimy dojazd związany z dostaniem się na parking czy obsługą sklepów – zapowiada Monika Kozłowska-Święconek, dyrektorka Biura Zrównoważonej Mobilności.

Pesa niebawem przyjedzie do Wrocławia

MPK umowę z Pesą Bydgoszcz S.A. na wyprodukowanie 24 tramwajów podpisało w grudniu 2021 r. Pierwszy pojazd we Wrocławiu ma pojawić się jeszcze tej zimy. Kolejne będą przybywać cyklicznie, aż do stycznia 2025 r.

Bartosz Chocholowski

W przetargu MPK zapewniło sobie możliwość domówienia jeszcze 16 sztuk. Na razie jednak nie deklaruje, czy z tego skorzysta. – Możliwość skorzystania z tzw. opcji, czyli zakupu dodatkowych 16 tramwajów, uzależniona jest od pozyskania środków finansowych – mówi Katarzyna Pawlak, rzeczniczka MPK Wrocław.

Nowe Pesy mają zastępować w przyszłości wyeksploatowane już Konstale serii 105. To dwuwagonowe maszyny z Chorzowa

skonstruowane w latach 70. MPK przypomina, że w tym roku czeka na jeszcze 17 Moderusów Gamma. Te tramwaje są już nam dobrze znane. Jeździ ich obecnie 29. Te, które przyjeżdżają teraz, są z drugiego kontraktu. Pierwszy opiewał na 25 pojazdów, ale przetarg zawierał opcję dokupienia jeszcze 21 sztuk. Właśnie one teraz docierają na zajezdnię. Za 46 pojazdów MPK zapłaciło 372 mln zł.

Poza zakupami nowych tramwa-

jów, miejski przewoźnik zainwestował duże pieniądze w modernizację posiadanego już taboru. Przeszły ją wszystkie Škody 16T (17 sztuk)

oraz Protramy 205 WrAs (26 sztuk). Taki zabieg nie tylko unowocześnił te pojazdy, ale przede wszystkim pozwolił im na kolejnych kilkanaście lat jazdy.

Wizualizacja Pesy, która wkrótce przyjedzie do Wrocławia

Uczniowie XVII LO już ćwiczą w odnowionej sali

Nowa podłoga w sali gimnastycznej, kolejna sala dydaktyczna, hydroizolacja fundamentów – to tylko wybrane inwestycje w XVII Liceum Ogólnokształcącym im. Agnieszki Osieckiej przy ul. Tęczowej. Z wszystkich remontów uczniowie najbardziej odczuli zmianę w odświeżonej sali gimnastycznej.

I Mirosława Kuczkowska

W XVII LO uczy się około 960 uczniów. To w sumie 31 klas. Tylko w tym roku szkolnym utworzono 11 pierwszych klas. Uczniowie w tym roku szkolnym mają do wyboru 7 profili kształcenia: ogólny, językowo-biznesowy, językowo-turystyczny, matematyczno-fizyczno-informatyczny, biologiczno-chemiczny, humanistyczno-geograficzny.

Jest też klasa teatralna. Jej uczniom zaproponowano w ramach języka polskiego innowacyjny program z warsztatami teatralnymi, nauką dykcji, muzyki, historii teatru i dramatu.

Srebrna szkoła

XVII LO w 2023 r. uzyskało tytuł „Srebrnej Szkoły 2023”, zajmując w rankingu „Perspektyw” 31. miejsce wśród dolnośląskich szkół.

Liceum oferuje swoim uczniom dobrze wyposażone gabinety przedmiotowe, dwie pracowni

W sali gimnastycznej był pokaz karate (test rozbijania) i tańca artystycznego

– Bardzo czekaliśmy na remont naszej sali gimnastycznej – nie kryje Małgorzata Iwankiewicz, dyrektorka XVII LO. I dodaje: – To dla nas niezwykle istotne inwestycje, wiemy bowiem, jak ważna jest aktywność fizyczna i zaszczepianie zdrowych nawyków wśród nastolatków.

Dodatkowo ok. 306 tys. zł przeznaczono na remont pomieszczeń administracji: wymieniono podłogi, pomalowano ściany; wymieniono oprawy oświetleniowe na energooszczędne w sali gimnastycznej, bibliotece, części sal lekcyjnych i pomieszczeń administracyjnych i toaletach.

Plany na 2024 rok

Ponad 130 mln zł Gmina Wrocław przeznaczyła na budowy i kompleksowe przebudowy wrocławskich szkół, przedszkoli i towarzyszącej im infrastruktury sportowej.

Remonty obejmą miejskie placówki, bloki żywieniowe, sanitariaty, place zabaw, boiska i sale gimnastyczne.

To blisko 40 inwestycji oświatowych, które zakończą się lub rozpoczną w bieżącym roku.

komputerowe, skomputeryzowaną bibliotekę i czytelnię z dostępem do internetu. Do dyspozycji uczniów jest bufet i nowoczesna aula ze sceną wyposażoną w sprzęt nagłośnieniowy i oświetleniowy.

Tak duża placówka ciągle wymaga remontów.

Remonty w latach 2019–23

W ciągu 5 ostatnich lat w XVII LO przeprowadzono remont elewacji: hydroizolację fundamentów i wykonanie opaski; remont sali gimnastycznej i łącznika w za-

kresie: remontu dachu z ociepleniem, wymianą pokrycia dachowego i instalacji odgromowej oraz wymiany podłogi sportowej w sali gimnastycznej i adaptację obecnej sali fitness na salę dydaktyczną.

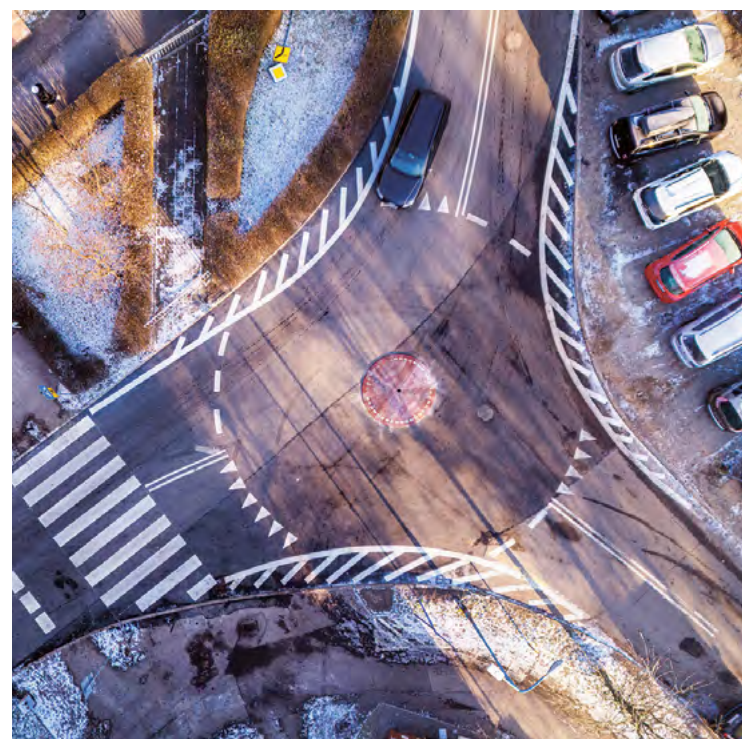
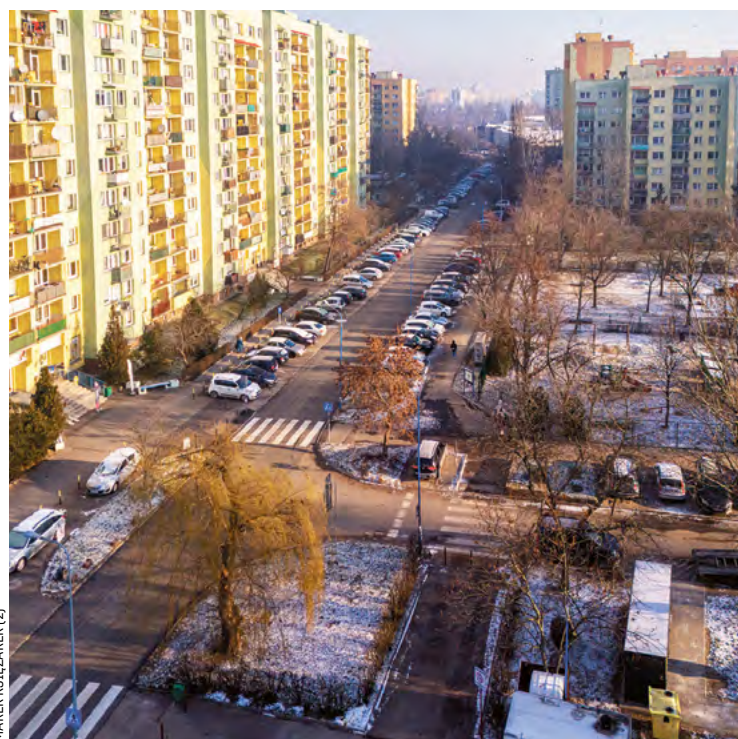
Łączny koszt zadań wyniósł około 755 tysięcy zł.

Ulica Zemska na Nowym Dworze gładka jak stół

Na początku stycznia dobiegł końca remont ul. Zemskiej. Ulica jest już w pełni przejezdna, a wykonawcy zostało dokończenie malowania pasów i montaż progów zwalniających.

I Bartosz Moch

Stan ul. Zemskiej pogorszył się podczas budowy TAT na nowy Dwór. To właśnie Zemska stanowiła wówczas objazd dla ul. Rogowskiej. Wzmożony ruch samochodowy i autobusowy spowodował szybsze zużycie nawierzchni i pojawienie się wielu dziur. Wrocławscy urzędnicy niezwłocznie po otwarciu Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór przystąpili więc do remontu ul. Zemskiej. Remont Zemskiej kosztował ok. miliona zł i trwał dwa miesiące.

Osiedlowa droga była po wielokroć łatana, teraz ma jednolitą nawierzchnię. Urządzono też wyraźne rondo u zbiegu Zemskiej z Nowodworską

Ten zabieg pomaga pacjentom chorym na serce

Pacjentka Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu cierpiała na trzepotanie przedsionków serca. Dopiero połączenie precyzyjnego niszczenia tkanek polami elektrycznymi i trójwymiarowego systemu obrazowania serca przyniosło spektakularne rezultaty. Wykonali to jako pierwsi w Polsce lekarze z USK.

I Mirosława Kuczkowska

Przeprowadzenie zabiegu podjął się pod koniec listopada 2023 roku zespół Pracowni Elektrofizjologii Inwazyjnej Kliniki Kardiologii pod kierownictwem dr n. med. Krzysztofa Nowaka.

– System 3D umożliwił precyzyjne naprowadzenie cewnika ablacyjnego w miejsce odpowiedzialne za występowanie arytmii, z kolei elektroporacja pozwoliła skutecznie zniszczyć tkanki – wyjaśnia dr n. med. Stanisław Tubek, operator z Pracowni Elektrofizjologii Inwazyjnej Kliniki Kardiologii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego.

Czym jest atypowe trzepotanie przedsionków?

To specyficzny typ arytmii, który dotyka mniejszej grupy pacjentów niż migotanie przedsionków. Jest przyczyną opornego na leczenie farmakologiczne częstoskurczu (tachykardii), czyli szybszej pracy serca.

Przyczyn trzepotania przedsionków jest wiele: od przebytego rozległego zawału serca i innych chorób tego narządu, przez chorobę tarczycę, a nawet otyłość. A jest przyczyną: duszności, spadku

wydolności fizycznej, w odległej perspektywie uszkadza serce i powoduje niewydolność serca. Przy tym schorzeniu tradycyjne metody ablacji często okazują się nieskuteczne.

Nowatorski zabieg

Lekarze zyskali nowe narzędzie w walce z zaburzeniami rytmu serca. Ablację migotania przedsionków za pomocą elektroporacji lekarze Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego stosują od lipca 2023 roku. Polega ona na selektywnym „niszczeniu” tkanek serca, które odpowiedzialne są za występowanie arytmii, za pomocą pulsującego pola elektrycznego.

Przy migotaniu przedsionków tkanki te występują w obrębie ujęć żył płucnych. Lekarze bez większych problemów mogą więc je namierzyć z użyciem „płaskiego” obrazu rentgenowskiego. Inaczej jest w przypadku atypowego trzepotania przedsionków.

– U pacjentów z atypowym trzepotaniem przedsionków ablacja może stanowić duże wyzwanie klinicz-

Specjaliści z USK wykonali nowatorski zabieg ablacji atypowego trzepotania przedsionków

Elektroda ablacyjna

ne. Najzwyczajniej w świecie ciężko jest znaleźć to miejsce – mówi dr Krzysztof Nowak, kierownik Pracowni Elektrofizjologii Inwazyjnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu.

– Dlatego właśnie wprowadzono do tych zabiegów obrazowanie

trójwymiarowe w czasie rzeczywistym, pozwalające na precyzyjne zbudowanie obrazu płynącego pobudzenia elektrycznego przez mięsień serca – wyjaśnia dr Krzysztof Nowak.

Niestety, samo zobrazowanie szlaku arytmii nie zawsze kończy się skuteczną ablacją

z uwagi na ograniczenia metod termicznych uszkodzenia tkanek. – W przypadku naszej pacjentki zastosowanie elektroporacji nawigowanej kompatybilnym systemem obrazowania elektroanatomicznego przyniosło spektakularne rezultaty – podsumowuje dr n. med. Stanisław Tubek.

Bez nowej wysokiej zabudowy w rejonie Bonczyka

Deweloper chciał zbudować 40-metrowy budynek przy ul. Bonczyka

Nie będzie wysokiego bloku mieszkalnego, ale zostaje obiekt z funkcją usług zdrowotnych, o wysokości dostosowanej do oczekiwań okolicznych mieszkańców – to najważniejsze ustalenie, wynikające z uchwalonego na sesji Rady Miejskiej planu miejscowego dla rejonu ul. ks. Bonczyka.

I Paulina Falkiewicz

Sprawa uchwalenia Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego dla tego obszaru od wielu miesięcy budziła duże zainteresowanie wrocławian. Szczególnie tych mieszkających w północnej części miasta. Jest to teren o powierzchni niecałych 10 hektarów, położony w granicach osiedla Karłowice Różanka, między ulicami Rowerową, ks. Bonczyka, Zawalną i Obornicką.

To strefa już w znacznej mierze zagospodarowana – dominują tam wysokie bloki mieszkalne o wysokości ok. 36 metrów. Emocje budziła jednak sprawa tere-

nu przychodni Kar-Med (Karłowickiego Centrum Medycznego), gdzie jeszcze w 2022 roku inwestor wystąpił o warunki zabudowy. Był zainteresowany postawieniem w tym miejscu budynku nawet o 40-metrowej wysokości. Jednak mieszkańcy chcieli podobnego gabarytu do dotychczasowego, w jakim mieści się Kar-Med. Jednocześnie oczekiwali gwarancji, że nadal będą tam publiczne usługi zdrowia na NFZ. Prezydent Jacek Sutryk obiecał wsłuchać się w te postulaty i dotrzymał słowa. Planiści skorygowali parametry. Na terenie, na którym stoi Kar-Med, obowiązuje przeznaczenie usług zdrowotnych i pomocy społecznej (nie wprowadzono wzmianki,

że muszą być to usługi publiczne na NFZ, bo tak szczegółowy zapis byłby niezgodny z przepisami). Wymiar pionowy tego budynku, mierzony od poziomu gruntu do najwyższego punktu pokrycia dachu, nie może być większy niż 9 m. Dopuszcza się zwiększenie do 12 m, jednak na maks. 50 proc. powierzchni tej zabudowy.

To oznacza, że przychodnia może rozwijać swoją ofertę usług medycznych, a jednocześnie jej budynek zachowuje porównywalne gabaryty do domów jednorodzinnych, stojących po przeciwnej stronie ul. Bonczyka – tam domy z płaskim dachem mają po ok. 7 metrów wysokości.

TOP wrocławskich inwestycji w 7 kategoriach

Z inwestycji zrealizowanych w latach 2019-2023 – podczas mijającej kadencji samorządu – wybraliśmy największe. Nie oznacza to, że pozostałe są mniej ważne. Nie da się jednak pokazać wszystkich z ponad tysiąca przedsięwzięć. Zaczynamy od 7 największych z każdej kategorii, a dalej omawiamy kilkadziesiąt kolejnych. Każdy ma zapewne swoją ulubioną, my musieliśmy przyjąć jakieś kryterium: jest nim duża kwota wydana na realizację.

Zamiast betonozy, 172 drzewa i 63 tys. innych roślin. Powierzchnia Nowego Targu to dach podziemnego parkingu, więc nigdy nie stanie się dzikim parkiem, ale nie musi być też wyspą ciepła. Efekt prowadzonych prac poznamy latem 2024 roku.

Nawierzchnia placu zostanie miejscami rozebrana. By kwiaty i byliny mogły dobrze rosnąć, rabaty zostaną wyniesione na 25 cm. Budowany jest system automatycznego nawadniania i elementy małej architektury.

#4 ZIELEŃ

Zazielenie pl. Nowy Targ
10 mln zł – w trakcie od: wrzesień 2023

Wszystkie inwestycje zobacz na:
www.wroclaw.pl/inwestycje-wroclaw

#7 PIESZE I ROWEROWE

Promenada Krzycka
2 mln zł – w trakcie od 2019

Mamy gotowych 7 z 14 odcinków Promenady Krzyckiej, czyli traktu rowerowo-spacerowego wzdłuż nasypu PKP. Na tej inwestycji zależy mieszkańcom, bo kolejne etapy wygrywają w edycjach WBO. To zielona rowerowa alternatywa komunikacyjna między południowymi osiedlami Wrocławia i nowe miejsca rekreacji.

#1 DROGOWE

TAT na Nowy Dwór
386 mln zł – wrzesień 2023

Trasa Autobusowo-Tramwajowa na Nowy Dwór w kategorii rozwoju sieci tramwajowej, nie ma sobie równej od 1949 r., czyli wybudowania torów na Leśnicę. Z Nowego Dworu do centrum miasta to teraz 20 min jazdy. Aż 10 tys. mieszkańców może dojść do przystanku MPK w ciągu 5 min.

#2 INFRASTRUKTURA

Osiedle TBS Wrocław na Leśnicy
90 mln zł – październik 2023

Nowocześnie i ekologicznie – każdy z 12 budynków osiedla Leśnica IX jest wyposażony w instalację fotowoltaiczną. W sumie to 100 mieszkań komunalnych i 200 na wynajem w systemie towarzystwa budownictwa społecznego oraz 10 lokali usługowych w zabudowie tej części Wrocławia.

#3 SPORT I REKREACJA

Aquapark na Brochowie
36 mln zł – lipiec 2022

Wrocławianie kochają wodę, co widać po frekwencji na różnego rodzaju kąpieliskach. Mieszkańcy Brochowa nie muszą już jechać na Borowską, bo mają aquapark u siebie. To kompleksowy obiekt, który służy okolicznym szkołom jako miejsce nauki pływania i zajęć WF-u. Pozostałym zapewne rozrywkę i odpoczynek dzięki czterem basenom, jacuzzi, saunom, siłowni, sali do jogi czy zakątkowi gastronomicznemu z ogródkiem.

#5 EDUKACJA I KULTURA

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 25 przy ul. Asfaltowej
56 mln zł – sierpień 2023

To nowoczesna szkoła wraz z przedszkolem i obiektami sportowymi dla łącznie 1,2 tys. dzieci i młodzieży. Wraz z nią powstała infrastruktura drogowa, umożliwiająca dojazd czy dojazd rowerem, hulajnogą, samochodem lub autobusem. Jagodno i Wojszyce intensywnie się zaludniają. Najczęściej wprowadzają się tam rodziny z dziećmi. Nowa placówka oświatowa była tu niezbędna.

#6 KOMUNIKACJA MIEJSKA

TORYwolucja – 300 mln zł,
w trakcie od 2019 roku

Komunikacja miejska pochłonęła kwoty liczone w miliardach. To zakup i modernizacja tramwajów oraz nowe autobusy. Sztandarowym programem ostatnich lat jest jednak program TORYwolucja. Dzięki niemu liczba wykolejeń spadła już pięciokrotnie. TORYwolucja to objazdy i okresowe niedogodności dla pasażerów, więc poczuł ją prawie każdy, ale przynosi widoczne i wymierne efekty. Jeździmy bezpieczniej i wygodniej.

5 mld zł na 1500 inwestycji. Przypominamy te, które najbardziej zmieniły Wrocław

W trakcie mijającej 5-letniej kadencji samorządu zostało zakończonych wiele inwestycji, a niektóre są jeszcze w trakcie realizacji. Jedne zmieniają rzeczywistość mieszkańców osiedli, inne – wszystkich wrocławian. Wybraliśmy te, które uczyniły Wrocław jeszcze wygodniejszym do życia.

Redakcja

#1 DROGOWE

● Aleja Wielkiej Wyspy

263 mln zł

Jeszcze pracują, wciąż wykańczają chodniki i ścieżki rowerowe, ale samochody i autobusy już od grudnia 2023 jeżdżą nową trasą. Z Biskupina czy Sępólna można teraz dostać się na Przedmieście Oławskie, Księżę czy Tarnogaj w ciągu kilku lub kilkunastu minut. Dla mieszkańców wyspy to doskonała alternatywa dla mostu Zwierzynieckiego. Dla pozostałych wrocławian i turystów to dobry dojazd do zoo i kompleksu Hali Stulecia.

● Tramwaj przez Popowice

222 mln zł

O największej inwestycji tramwajowej pisaliśmy wcześniej, teraz ta, warta 222 mln zł. Tyle kosztowała trasa, która łączy Kozanów z centrum i odciąża ul. Legnicką. 15 tys. mieszkańców zyskało dostęp do szybkiej komunikacji miejskiej. Niemal w całości wydzielonym torowiskiem mieszkańcy Popowic i Szczepina mogą dotrzeć w okolice Rynku czy nawet bezpośrednio na Gaj. Równolegle powstał szeroki trakt rowerowy.

● Obwodnica Leśnicy: ul. 11 Listopada i ul. Kosmonautów

181 mln zł

Wielki projekt skierowany do kierowców i rowerzystów, a także pasażerów komunikacji tramwajowej. Za 181 mln zł Wrocław wybudował zupełnie nową ul. 11 Listopada, która łączy Kosmonautów z lotniskiem i z al. Kaczorowskiego, co pozwala ominąć ciasne centrum Leśnicy. Gruntownie został przebudowany fragment ul. Kosmonautów. Poza tym, że na tym odcinku droga jest teraz czteropasmowa, to obok niej powstało nowe, zielone torowisko tramwajowe. Na całej długości – wzdłuż Kosmonautów i 11 Listopada – powstały szerokie, wygodne drogi rowerowe.

● Przebudowa ul. Obornickiej, Berenta, Pełczyńskiej i Probusa

86 mln zł

Poruszając się po dobrej nawierzchni pojazdy generują mniej hałas, a kierowcom i pasażerom MPK wygodniej się podróżuje. Po równych chodnikach lepiej się chodzi, a nowe przejścia z azylami zapewniają większe bezpieczeństwo. To efekt wydanych 86 mln

Przebudowa mostów Pomorskich

77 mln zł

zł na remont tych ulic, którym cieszyć się możemy już od 2021 r.

● Przebudowa mostów Pomorskich

Renowacja ważnego zabytku, który jednocześnie pełni funkcjonalną rolę. Za 77 mln zł mosty odzyskały blask, zyskała komunikacja rowerowa w centrum i został usunięty z mostów ciepłociąg szpecący zabytek. Do tego nowe przystanki autobusowo-tramwajowe.

● Ulica Asfaltowa i Lutostawskiego

13 mln zł

To ciekawy przypadek, bowiem ul. Asfaltowa wbrew nazwie była błotnistą drogą. Za 13 mln zł Wro-

claw stworzył dla Jagodna, Wojszyc i Ołtaszyna alternatywną drogę dojazdu do centrum. To bezpieczna trasa, również rowerowa, do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 przy ul. Asfaltowej.

2 INFRASTRUKTURA

● Kanalizacja na Jarnołtowie i Jerzmanowie

75 mln zł

To aż 75 mln zł wydanych na 15 km sieci kanalizacji sanitarnej, dwóch przepompowni ścieków, 2,3 km sieci wodociągowej, a także modernizację 11 km dróg.

● Rewitalizacja Bastionu Sakwowego

30 mln zł

Za ponad 30 mln zł budowała na wzgórzu Partyzantów jest pieczółkowie odrestaurowywana. Bastion odzyskuje swój blask, już wiosną

stanie się miejscem spotkań, wydarzeń kulturalnych (np. koncertów).

● Przebudowa wału i ulicy Ślężoujście na Maślicach

13 mln zł

Ta inwestycja domknęła system przeciwpowodziowy we Wrocławiu, czyli zakończyła program przeciwpowodziowy rozpoczęty w 1997 roku (Odra 2000). Remont wału oznaczał również remont ulicy, co łącznie kosztowało 13 mln zł. Teraz mieszkańcy mają lepszy i bezpieczniejszy dojazd, a dzięki zwierzakom są zaopiekowane, bowiem powstały przejścia dla gatunków chronionych na obszarze Ślęzy.

3 SPORT I REKREACJA

● Hala Sportów Walki przy ul. Racławickiej

25 mln zł

Po wydaniu 25 mln zł od 2022 roku z obiektu korzystają sekcje Śląska Wrocław: judo, zapasy klasyczne, podnoszenie ciężarów, boks, taekwondo. Na tyłach obiektu powstały boiska do piłki nożnej ze sztuczną murawą, gdzie trenuje m.in. sekcja dwulatków – WKS Śląsk Wrocław Kids.

● Korty przy ul. Trwałej i Pułtuskiej

13 mln zł

Sportowa Szkoła Podstawowa nr 72 została wyposażona w nowoczesną halę tenisową, dwa zewnętrzne korty oraz ściankę treningową. Boiska mają powierzchnię akrylową, a zewnętrzne korty są oświetlone. Placówka na co dzień organizuje zajęcia sportowe m.in. w hali sportowej i na basenie, a dzięki kortom dzieci będą rozwijały swoje zdolności również w tenisie. Korty i hala są udostępniane również komercyjnie. Suma inwestycji to 13 mln zł.

● Muzeum Śląska Wrocław

5 mln zł

Fani piłki nożnej – a przede wszystkim miłośnicy WKS-u – mają nową atrakcję przy zwiedzaniu stadionu Tarczyński Arena. Muzeum za 5 mln zł buduje tożsamość lokalną wokół wartości, jakie niesie ze sobą sport, wzmacnia wizerunkowo Śląsk Wrocław i identyfikację z drużyną. Miejsce to wzbogaca ofertę turystyczną miasta.

Koszt 3 mln zł posadzone 932 drzewa z 16 gatunków. To poprawi jakość powietrza dla kilkunastu tysięcy osób. Drzewa to naturalne klimatyzatory miasta, filtry gleby, wody i powietrza, które obniżają temperaturę, zatrzymują deszczówkę.

● Skwer Wrocławianek

3 mln zł

Były parking w ścisłym centrum za 3 mln zł stał się zieloną enklawą, w którą zostały wkomponowane kamienne artefakty z nieistniejących już historycznych budynków. Jest przygotowany także jako miejsce spotkań, a małej architektury o niekonwencjonalnym wyglądzie towarzyszy samoobsługowa toaleta.

● Swojczycki Park Czarna Woda

2 mln zł

Naturalistyczne zagospodarowanie obrzeża akwenu będącego fragmentem starego koryta Odry. Za 2 mln zł mimo szczupłości miejsca udało się stworzyć ścieżkę edukacyjną i urządzić miejsca do spotkań i rekreacji.

● Park Sportu i Rekreacji przy ul. Rumiankowej

2 mln zł

4 ZIELEŃ

● Park Krzycki

7 mln zł

7 mln zł kosztowało urządzenie zieleni, rozbudowa infrastruktury odwodnieniowej, zbiorniki retencyjne.

● Park Węgrzynowskiego przy ul. Kolejowej

4 mln zł

Historyczne zielone otoczenie nieistniejącego już szpitala zostało odnowione. Za 4 mln zł poza standardowym urządzeniem alejek i budową oświetlenia na szczególną uwagę zasługuje były basen przeciwpożarowy zamieniony na deszczowy ogród. Powstało miejsce osiedlowych spotkań z licznymi urządzeniami rekreacyjnymi i miejscami pod małą gastronomię.

● Zielono na ul. Legnickiej i Lotniczej

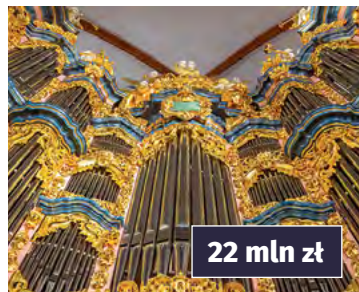

3 mln zł

Od 2019 roku mieszkańcy mogą korzystać z zieleni odzyskanej po usunięciu nieformalnego wysypiska śmieci. Naturalistycznie urządzone przestrzenie oferuje miejsca do wypoczynku i zabawy. Przedsięwzięcie kosztowało 2 mln zł.

5 EDUKACJA I KULTURA

● Organy w kościele pw. św. Elżbiety

22 mln zł

Dzięki wydatkowi 22 mln zł wspomniały organy od 2022 roku znów rozbrzmiewają. Te oryginalne, XVIII-wieczne, były najbogatszym instrumentem ówczesnego Śląska. Spłonęły doszczętnie w 1976 r. Teraz cyklicznie organizowane są co piątek bezpłatne koncerty organowe oraz większe, na które zapraszani są wybitni instrumentalści z towarzyszeniem solistów, chóru i orkiestry.

● Żłobek przy ul. Sygnałowej

20 mln zł

Miejsce dla 220 dzieci, filia miejskiej biblioteki publicznej i osiedlowe miejsce spotkań – to wszystko powstało w 2020 r. wraz ze żłobkiem za 20 mln zł. Jest ekologicznie: pompa ciepła ogrzewa wodę, instalacja fotowoltaiczna zasilą budynek. Zadbano też o wody opadowe: powstały skrzynki rozsączające, studnie chłonne i ogród deszczowy. Nasadzono 43 drzewa, krzewy, powstał plac zabaw, a także ciągi piesze, miejsca postojowe i stojaki rowerowe.

● Nowe Przedszkole nr 141 przy al. Hallera

Od minionego roku 200 przedszkolaków może uczęszczać do nowoczesnej, klimatyzowanej placówki. Jest tam sala terapeutyczna w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Za 16 mln zł powstał budynek ekologiczny z instalacją fotowoltaiczną, zielonym dachem, ogrodem deszczowym.

● Przedszkole przy ul. Dębickiej

9 mln zł

Więcej miejsc dla dzieci na Żłotnikach, duży plac zabaw i nasadzona zielen – to efekt wydania w 2021 roku 9 mln zł.

6 KOMUNIKACJA MIEJSKA

● Zakup tramwajów Moderus Gamma

372 mln zł

Największy przetarg w dziejach MPK Wrocław. Spółka kupiła 46 tramwajów Moderus Gamma. To obecnie najnowocześniejszy tabor, jakim przewoźnik dysponuje. 17 z 46 kupionych pojazdów będzie sukcesywnie dostarczanych jeszcze w tym roku. Wartość kontraktu to 372 mln zł. Gammy są w pełni niskopodłogowe, mają nowoczesny napęd i wszystkie wynalezione dotąd udogodnienia dla niepełnosprawnych.

● Modernizacja tramwajów

139 mln zł

To nie był zwykły remont. Firmy wybrane w przetargach rozebra-

ły tramwaje na części pierwsze, wymienili gros podzespołów i złożyły dla wrocławian pojazdy, które są niemal jak nowe. Nawet wyglądają inaczej. Został podniesiony standard podróżowania przez zamontowanie klimatyzacji, a dla niepełnosprawnych pojawiły się nowe udogodnienia. Gdyby nie inwestycja w wysokości 139 mln zł, zgodnie z przepisami 25 tramwajów 205 WrAs i 17 Skód 16T musiałyby zostać wycofanych z eksploatacji.

● Zakup Mercedesów-Benz Citaro

97 mln zł

Już czwarty rok po naszych ulicach jeździ 50 nowoczesnych autobusów kupionych za 97 mln zł. Nowoczesne są nie tylko pod względem technologicznym, ale również pod kątem wygody pasażerów. Mają klimatyzację i system informacji pasażerskiej nowej generacji. Program wymiany taboru autobusowego pozwolił wycofać z eksploatacji bardzo już stare Volvo i doprowadził do tego, że Wrocław ma jedną z najmłodszych flot autobusowych w Polsce.

● Zakup elektrycznych Mercedesów-Benz eCitaro

53 mln zł

53 mln zł kosztowało 13 autobusów zasilanych prądem. Do tego powstała infrastruktura do ich ładowania, a załoga MPK została przeszkolona. Zeroemisyjne pojazdy pozwoliły stworzyć pierwszą zieloną linię autobusową K. Łączy ona Poświętne z Gajem kursując przez ścisłe centrum miasta.

7 PIESZE I ROWEROWE

● Trasa w al. Karkonoskiej z Wrocławia do Bielana

9 mln zł

Za 9 mln zł powstało 3,5 km trasy łączącej Wrocław z gminą Kobierzycę. Zakończona w 2021 r. jest jedną z największych inwestycji rowerowych ostatnich lat. Umożliwia przejazd z Bielana na Krzyki, Klecinę, Ołtaszyn, Partynice.

● Kładka nad Ślężą łącząca Muchobór Mały z Wielkim

4 mln zł

Mieszkańcy tych dwóch osiedli mogą „na skróty” pieszo i rowerami docierać do szkół, pracy, na ogródki działkowe. To także miejsce rekreacji. Niebawem drogi pieszo-rowerowe połączą kładką z ulicami Trawową i Francuską, co wraz z kładką stworzy nowy, wygodny trakt. Sama kładka kosztowała 4 mln zł.

● Zielona rowerowo-pieszna obwodnica Wrocławia

1 mln zł

Od 2020 roku możemy poruszać się odcinkiem zielonej obwodnicy „Przedmieście Oławskie – Etap IV (Krzywa Grobla)”, który pozwala ominąć zatłoczoną ul. Traugutta. Powstał kosztem 1 mln zł. To też miejsce rekreacji i relaksu nad rzeką Oławą.

16 mln zł

Przedszkole nr 141 przy al. Hallera

STRACHOCIN-SWOJCZYCE-WOJNÓW

Smocze Uroczysko nowym parkiem w mieście

Zielony teren, który rozciąga się pomiędzy Swojczycami a Strachocinem, niebawem stanie się Smoczym Uroczyskiem, gdzie jeszcze bardziej będzie można obcować z przyrodą. Na pomysł zagospodarowania tego miejsca wpadli sami mieszkańcy osiedla.

Paulina Czarnota

„Na osiedlu Strachocin-Swojczyce-Wojnów istnieje kilka małych parków i skwerów, jednak brakuje dużego parku, w którym mieszkańcy osiedla mogliby spędzać wolny czas. Celem projektu jest stworzenie przyjaznej mieszkańcom przestrzeni, z uwzględnieniem i pielęgnacją walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Jednocześnie zagospodarowanie opuszczonego terenu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa okolicy” – argumentowali przy zgłaszaniu projektu do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

Projekt został wybrany w głosowaniu, a Prezydent Wrocławia

ZZM rozpocznie prace na terenie w okolicach ul. Chałupniczej, ale pomosty powstaną w kolejnym etapie

właśnie zatwierdził jego finansowanie. To oznacza, że wkrótce Zarząd Zieleni Miejskiej ogłosi przetarg na realizację pierwszego etapu budowy Smoczego Uroczyska. A jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, to latem zyskamy nowe miejsce spotkań na mapie Wro-

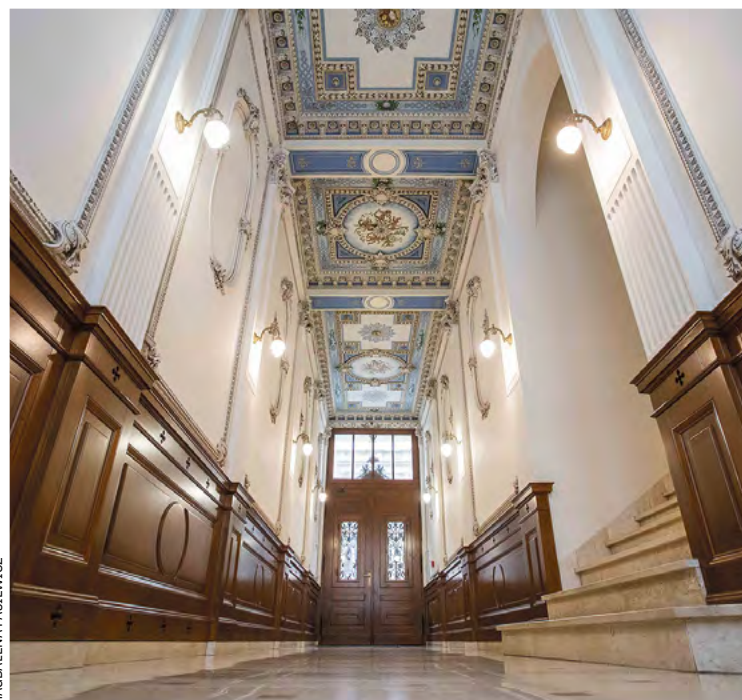
clawia. – W tym uroczym zakątku żyją traszki, bobry i inne gatunki chronione, więc musimy działać bardzo ostrożnie, jeśli chcemy także z niego korzystać. Dlatego po wcześniejszej, tzw. inwentaryzacji przyrodniczej, urządzenie tego miejsca rozpoczniemy od

wykonania psiego wybiegu, żeby domowe czworonogi nie płoszyły dzikiej zwierzyny – wyjaśnia Marek Szempliński z ZZM. – W planie są też ścieżki, ławki, kosze, pergole, tablice edukacyjne, nasadzenia drzew, krzewów, bylin, traw, pnączy, a także zasianie łąki kwietnej.

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

Królewski efekt remontu kamienicy z XIX wieku

Kamienica z niesamowitą klatką schodową, którą wybudowano około 1880 roku, znajduje się przy ulicy Lelewela 12 we Wrocławiu. Cudem zachowane wnętrza przeszły remont, a efekt zwała z nóg, wnętrza wyglądają jak w pałacu.

Magdalena Pasiewicz

Kamienica obecnie należy do wspólnoty mieszkaniowej, ale wyremontowane pomieszczenia w całym budynku są wynajmowane kancelariom prawniczym.

W sieni wejściowej, jak i w całym budynku, znajdują się liczne sztukaterie. Zdobione są nimi sufity, ściany, elementy klatki schodowej. Szczęśliwie dla tych pomieszczeń zdobień nie usunięto, nie zostały też pokryte farbą, jak to miało miejsce w większości kamienic.

Świetnie zachował się sufit w sieni, gdzie polichromie wkomponowane są w sztukaterie. Po remoncie efekt powalający, jak w prawdziwym pałacu. Niestety, ściany nie miały tyle szczęścia.

Były zamalowane grubymi warstwami farby i po remoncie są białe. Zachowały się na nich sztukaterie, które uzupełnione zostały o klimatyczne kinkiety. Dodatkowo, pałacowego klimatu dodają pilastry (płaskie filary) zwieńczone ozdobnymi kapitelami (głowicami) kolumn.

Nie tylko sień wejściowa jest tak efektowna. Klatka schodowa również robi wrażenie. Na każdym piętrze jest zdobiony sufit, schody zaopatrzone są w balustrady, którym przywrócony został zielony kolor kontrastujący z podstopniami w kolorze słonecznego brązu. Na każdym piętrze odnowiono także ozdobne drzwi. Elewacja jest również niezwykle zdobiona i dobrze zachowana, nadal czeka na remont.

Harry Potter i bal karnawałowy

Wesołe tańce, konkursy, perleryny i różdżki, warsztaty plastyczne, ogrom śmiechu i dobrej zabawy – Centrum Kultury Agora przy ul. Serbskiej 5a zaprasza na magiczną, międzypokoleniową zabawę. W programie: Zumba Małych Czarodziejów, Warsztaty Sowa i List – co znajduje się w magicznym liście i kto go przyniesie, dowiecie się dzięki pomocy tajemniczych instruktorów, którzy razem z uczestnikami stworzą własny system pocztowy. Czekać będą także atrakcyjne nagrody. Imprezę poprowadzi Coffi, czyli Patryk Kowalski. Pracuje jako instruktor programów Zumba, Zumba Gold oraz Zumba Kids, a także prowadzi warsztaty arteterapeutyczne. Impreza już 21 stycznia w godz. 12–14 w sali widowiskowej w CK Agora. Wstęp wolny.

Początek przebudowy ul. Wilkowskiej

Nawierzchnia drogi wojewódzkiej nr 336 na Marszowicach przejdzie gruntowną przebudowę. Będzie się to wiązało z utrudnieniami podczas prac, które rozpoczną się 20 stycznia. Przystanek „Krzelowska” dla autobusu 923 będzie nieczynny, a przystanek „Łososiowicka” będzie przeniesiony w tymczasową lokalizację poza ruch wahadłowy. Za 35 mln zł miasto przebuduje dwukilometrowy odcinek ul. Wilkowskiej. Efektem będzie nowa nawierzchnia, nowe chodniki i dwukierunkowa droga dla rowerzystów. Powstaną też nowe przystanki autobusowe i przejścia dla pieszych.

Co słyszeć na Twoim osiedlu? Zgłoś nam

Organizujesz ciekawe wydarzenie sportowe czy kulturalne? Kamienica, w której mieszkasz, niebawem odzyska blask? A może skorzystałeś z dotacji miejskiej i wymieniłeś stary piec na ekologiczny? Jeśli chcesz, byśmy napisali, co dzieje się na Twoim osiedlu, napisz do nas pod adres: biuletyn@araw.pl.

Osiedle w skrócie

Dąb Przewodnik. Na skrzyżowaniu Suchej i Borowskiej, przy CH Wrocławia, rośnie duma osiedla Huby – jedno z najstarszych wrocławskich drzew, czyli imponujący dąb szypułkowy o imieniu Przewodnik, który od 2003 roku jest pomnikiem przyrody.

Mural Chęcińskiego. Przy ul. Hubskiej 37 można zobaczyć mural przedstawiający postaci z kultowych komedii i ich reżysera Sylwestra Chęcińskiego. Praca, wykonana przez Marka Grelę i Martę Pińróg z Czary – Mury, powstała z okazji jubileuszu 90. urodzin reżysera „Samych swoich”.

Browar Mieszczański. Przy ul. Hubskiej 44–48 mieści się Browar Mieszczański (www.browar.wroc.pl) – XIX-wieczny obiekt o unikalnej już architekturze przemysłowej. Działa tu Teatr Ad Spectatores, są pracownie artystyczne i rzeźmiślnicze, studia fotograficzne i kulinarne. Odbywa się tu wiele wydarzeń, warsztatów, koncertów itd. W każdą sobotę organizowany jest EcoBazar.

Zniżki z Nasz Wrocław. W ramach programu Nasz Wrocław można mieć raz do roku dwugodzinne wejście do strefy rekreacji dla osoby dorosłej za darmo w aquaparku przy ul. Borowskiej. Można też zakupić karnet VIP z 15-proc. zniżką. Kto ma Nasz Wrocław MAX – również raz do roku dostaje dwugodzinne wejście do strefy rekreacji dla osoby dorosłej gratis i może wykupić karnet VIP z 50-proc. zniżką. Nasz Wrocław: Stary Cmentarz Żydowski przy ul. Słężnej – Muzeum Sztuki Cmentarnej Nasz Wrocław – jednorazowe wejście ze zniżką 20 proc., Nasz Wrocław MAX – 30 proc. zniżki. Z nasz Wrocław MAX można wejść z osobą towarzyszącą raz w roku bezpłatnie na mecz Volley Wrocław.

Małe osiedle, dużo głów i pomysłów

Nowe zjeżdźalnie i największy w Polsce ogród saunowy w aquaparku przy Borowskiej. Co najmniej dwa znaczące projekty WBO. Nowe torowisko na Hubskiej i coraz więcej zieleni. Dzieje się! Na liczącej 207 ha powierzchni mieszka tu prawie 19 tys. osób.

Redakcja

W aquaparku przy ul. Borowskiej pojawiły się w 2023 r. dwie nowe zjeżdźalnie: Watermelon i Cactus. Razem jest już ich 9. Na wzgórzu obok aquaparku powstał największy ogród saunowy w Polsce z pięcioma 25-osobowymi saunami fińskimi i grotą śnieżną.

Psia Hubka dla psów i psiarzy

W 2022 roku została otwarta Psia Hubka – ogrodzony tor przeszkód, po którym psy biegają bez smyczy, a właściciele mogą pogawędzić z innymi psiarzami. Dla dzieci wcześniej (2019) powstała Hubosfera, czyli centrum rekreacji i sportu przy ul. Ślicznej z placem zabaw o bezpiecznej nawierzchni, piramidą linową i bocianim gniazdem.

Oba projekty to pomysły mieszkańców w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego.

Remonty i przebudowy przedszkoli i szkół

W 2023 roku zakończył się remont dachu bloku sportowego Zespołu Szkół Zawodowych nr 5 przy ul. Dawida. Koszt: 1,36 mln zł. Konstrukcja dachu została wzmocniona, zniszczone elementy wymienione, drewniane elementy więźby oczyszczone i odgrzybione. Dach ma nową dachówkę, wyremontowane wieżyczki, kominy, nowe płotki śniegowe, ławy i drabiny kominarskie. Z kolei w 2022 roku zakończyła się przebudowa pomieszczeń piwnicznych, w tym szatni i sanitariatów w znajdującym się tuż obok budynku głównym Zespole Szkół Logistycznych przy ul. Dawida. Koszt: ponad 4 mln zł.

W ubiegłym roku zakończyła się również przebudowa węzłów sanitarnych i remont sal w Przedzszkolu Mały Kolejarsz nr 50 przy

ul. Dyrekcyjnej. Koszt: 3,3 mln zł. Powstały nowe łazienki. Zmieniły się sale przed-szkolaków: pojawiły się mobilne ścianki, rolety wewnętrzne, szafki na leżaki. W 2020 roku zostały przebudowane i wyremontowane dwie sale gimnastyczne i szatnie sportowe w SP nr 77 przy ul. św. Jerzego, a rok wcześniej w ZSP nr 2 przy Borowskiej na potrzeby kształcenia praktycznego powstała hala z kanałem naprawczym pod samochód ciężarowy.

Torowisko przy Hubskiej

W 2019 roku zakończyła się budowa trasy tramwajowej przy

Zjeżdźalnia Watermelon – zielono-różowa, Cactus – zielona; aquapark przy Borowskiej

Psia Hubka to specjalnie pomyślany tor przeszkód dla psów

Nowy dach Zespołu Szkół Zawodowych nr 5 przy ul. Dawida

ul. Hubskiej m.in. na odcinku od Glinianej do Dyrekcyjnej. Nowe torowisko łączy sieć trzech tras tramwajowych, a w ramach inwestycji została uporządkowana przestrzeń dookoła: jezdnia, chodniki, przejścia dla pieszych, drogi i przejazdy rowerowe. Koszt inwestycji (wraz z odcinkiem ul. Pułaskiego, a więc już poza Hubami) to ponad 45,8 mln zł.

Coraz bardziej zielono

W 2022 roku pojawiło się na Hubach wiele całkiem nowych drzew i krzewów. Posadzono je na skwerze między ul. Dyrekcyjną a Hubską. Z kolei w ramach bieżących nasadzeń ZZM zazielenia też inne okolice. Na skrzyżowaniu Hubskiej z Kamienną trwa rekultywacja dzikiego parkingu, który ozdobią klony, róże i irgi, cztery drzewa i ponad 2300 krzewów.

KOMUNIKACJA MIEJSKA

TRAMWAJE

8, 9, 15, 16, 18, 21, 22

AUTOBUSY

DZIEŃNE: K, N, 110, 112, 113, 122, 124, 125, 133, 134, 136, 143, 145, 146, 612

NOCNE: 206, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 253, 255, 257, 259

PRZEDMIEŚCIE ŚWIDNICKIE

POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH

HUBY

BOREK

GAJ

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

TARNOGAJ

TOMISZ HODÓ

Odrobina lata w środku zimy? AquaFerie!

Młody pirat, pływający przez odmęty oceanu? Surfer, próbujący swoich sił na morskich falach? Czy może przyszły nurek, poznający głębiny? Podczas półkolonii można zostać każdym z nich.

Są jeszcze miejsca na zajęciach sportowych dla dzieci w wieku 7–12 w aquaparku przy ul. Borowskiej. Od poniedziałku do piątku w godz. 7.30–17 organizatorzy AquaFerii zapewniają opiekę animatorów i instruktorów pływania podczas zabaw i nauki zasad bezpieczeństwa nad wodą. Można zapisać dziecko na cały turnus, można na jeden dzień. W cenie trzy posiłki. Więcej informacji na: aquapark.wroc.pl

AQUAPARK WROCŁAW

Rada osiedla

Przewodniczący Zarządu Osiedla Huby **Maciej Borowski** zaprasza mieszkańców na dyżury radnych osiedlowych, które odbywają się w każdy wtorek w godz. 18–19 w siedzibie RO przy ul. Glinianej 55/2. Z RO można również skontaktować się za pomocą e-maila: huby@osiedla.wroclaw.pl.

Straż miejska 986

Na Hubach nie ma strażnika osiedlowego. Wszelkie sprawy, którymi powinna zająć się Straż Miejska (np. złe zaparkowany samochód, pomoc osobie w kryzysie bezdomności), w tym sprawy wymagające pilnej interwencji, należy zgłaszać do dyżurnego Straży Miejskiej, dzwoniąc pod numer 986. Dyżur pod tym numerem jest pełniony 24 godziny na dobę.

Podwórko jak nowe

Metamorfozę czeka podwórko między ul. Wapienną, Gajową i Przejściową. – Powstaną chodniki, drogi wewnętrzne, miejsca parkingowe, a także plac zabaw i siłownia terenowa. Nie zapomnimy także o zieleni – zapowiada Katarzyna Galewska z Wrocławskich Mieszkań.

Trzech dzielnicowych

Huby to rejon działania komisarzatu Wrocław – Krzyki. Dzielnicowcy tego osiedla to:

- st. asp. **Mariusz Auguścik**, tel. **601 814 269**, e-mail: dzielnicowcy.krzyki11@wroclaw.wr.policja.gov.pl;
- asp. **Paweł Stępień**, tel. **601 813 494**, e-mail: dzielnicowcy.krzyki16@wroclaw.wr.policja.gov.pl;
- asp. szt. **Marcin Domżański**, tel. **601 816 156**, e-mail: dzielnicowcy.krzyki10@wroclaw.wr.policja.gov.pl.

Uwaga! Podany adres e-mailowy ma za zadanie ułatwić kontakt z dzielnicowcem, ale nie służy do składania zawiadomień o przestępstwie albo wykroczeniu ani wniosków czy skarg. Dzielnicowy odbiera pocztę i telefon komórkowy w godzinach swojej służby. W sprawach nagłych należy dzwonić pod numer 997 lub 112.

W kolejnym odc. **Polanowice-Poświętne-Ligota**

Terapia Śmiechem, Melodie Marzeń i Disco lat 80.

We Wrocławiu seniorzy się nie nudzą, a zwłaszcza w styczniu mają powód do świętowania i zabawy. Z okazji Dnia Babci (21.01) i Dnia Dziadka (22.01) zaplanowano w mieście wiele wydarzeń, bo to szczególna okazja, by zadbać o dobre relacje międzypokoleniowe. Nie zabraknie też balu karnawałowego.

Paulina Czarnota

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zachęca do udziału w wydarzeniach przygotowanych z myślą o seniorach, a także ich bliskich, znajomych i sąsiadach.

Dwa tygodnie świętowania

Tegoroczne wrocławskie obchody Dni Babci i Dziadka są zaplanowane w dwóch ostatnich tygodniach stycznia (16–30.01). Szczęśliwie złożyło się, że jest to również okres ferii zimowych. Na wiele wydarzeń seniorzy mogą zabrać ze sobą wnuki, by miło i twórczo spędzić wspólny czas.

Działające na rzecz seniorów zespoły WCRS – Wrocławskie Centrum Seniora i Przestrzeni Trzeciego Wieku – przygotowały atrakcyjne i różnorodne wydarzenia. O propozycjach na pierwszy tydzień przygotowanych przez WCRS–WCS już informowaliśmy w poprzednim wydaniu biuletynu, natomiast w drugim tygodniu czekają nas wydarzenia kulturalno-artystyczne w Przestrzeni Trzeciego Wieku WCRS.

W sobotę, 20 stycznia, o godz. 18 można zanurzyć się w ulubionych melodiach, a wszystko

Jeśli jeszcze nie zakosztowałeś imprez z wrocławskimi seniorami, może właśnie teraz jest odpowiedni czas?

dzięki koncertowi **Melodie Marzeń – Najpiękniejsze Melodie z Musicali i Bajek**. Wydarzenie odbędzie się w siedzibie Przestrzeni Trzeciego Wieku WCRS, pl. Solidarności 1/3/5, aula (sala 403). Bezpłatne wejściówki są do odebrania od pon. do pt. w godz. 8–16 w Punkcie Informacyjnym PTW WCRS, pok. 318 (od 15.01).

Natomiast w poniedziałek, 22 stycznia, o godz. 17 impreza, podczas której będzie można, jak to się mówi, boki zrywać – to **Terapia śmiechem**, czyli występ **Kabaretu UTWjacy**.

Bezpłatne wejściówki do odebrania w Punkcie Informacyjnym PTW WCRS, pok. 318 (od 17.01).

Wydarzenie zaplanowano również na pl. Solidarności 1/3/5 w auli.

Disco lat 80.

Warto też pamiętać, że trwa karnawał – nie może więc zabraknąć balów. Jeden z nich – o tematyce Disco lat 80. już w środę, 24 stycznia, o godz. 17 w Restaura-

cji Letnia przy ul. Wróblewskiego 1–5 (zoo). Szczegóły dotyczące wielkiej zabawy tanecznej i zapisy pod numerem tel. **609 660 132** (liczba miejsc jest ograniczona, więc warto się pospieszyć).

W głowie się nie mieści

Centrum Aktywności Lokalnej Psie Pole – Zawidawie wraz z animatorką senioralną Joanną Knopik zapraszają wszystkich chętnych seniorów na spotkanie z elementami wykładu pt. **„Dorastanie – w głowie się nie mieści!”**. Będzie ono poświęcone komunikacji międzypokoleniowej, czyli temu, jak dogadać się z dorastającym wnukiem/wnuczką, jak dotrzeć do nastolatków. Po części edukacyjnej i rozmowach przyjdzie czas na rozrywkę: zwieńczeniem spotkania i wieczoru będzie gra w bingo z upominkami dla szczęśliwców.

Wydarzenie już w najbliższy piątek, 19 stycznia, godz. 16 (potrwa ok. dwóch godzin). Wstęp jest bezpłatny. Miejsce: Stara Piekarnia, ul. Krzywoustego 310a. Organizatorzy proszą chętne osoby o zgłoszenia na e-mail: **cal@opiekaitroska.pl** lub poprzez kontakt tel.: **690 209 618**.

50 lat razem minęło im jak jeden dzień

To była wzruszająca uroczystość z udziałem małżeństw i prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka.

W czwartek, 11 stycznia, w Starym Ratuszu wrocławskie pary z imponująco długim stażem odebrały medale z rąk prezydenta Wrocławia. Uhonorowani małżonkowie przeżyli razem co najmniej 50 lat. Najdłuższy staż to 57 lat.

– To wydarzenie, które za każdym razem chwyta mnie za serce. Wręczenie medali dla par z wieloletnim pożyciem małżeńskim. Dziś odznaczyliśmy aż 37 par! Jesteście doskonałym i pięknym dowodem, że to, co ma największą wartość w naszym życiu – to miłość, przyjaźń i szacunek – mówił Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Zadbaj o swoje zdrowie psychiczne

Wejść w ten rok z nową energią – zrób coś dla siebie, zadbaj o zdrowie psychiczne i zapisz się do Klubu Pacjenta. Centrum Zdrowia Psychicznego przy ul. Ostrowskiego 13c zaprasza na zajęcia plastyczne, rekreacyjno-sportowe, spotkania ze sztuką, gry i zabawy logiczne, zajęcia kulinarne, poetyckie i rękodzielnicze. W programie także: joga i medytacja, filmpoterapia, również kącik prasowy, muzyczny i poetycki. Nie zabraknie wycieczek po Wrocławiu. Zajęcia są bezpłatne (refunduje je NFZ) i trwają od poniedziałku do piątku. Więcej o tym, jak dostać się do Klubu Pacjenta, dowiesz się pod numerem telefonu: **71 369 90 60**.

Witajcie w innej bajce – recenzja filmu

Kocham Pana Kleksa, zarówno tego Brzechwy, jak i wersję filmową z lat 80., z Piotrem Fronczewskim w roli szalonego profesora. Dlatego z wypiekami na twarzy czekałam na nową „Akademię...” Macieja Kawulskiego, który zmierzył się tu z legendą. Jak wypadło to starcie?

Kadr z filmu „Akademii Pana Kleksa” w reżyserii Macieja Kawulskiego. W roli zwariowanego Pana Kleksa, jak zawsze niezawodny – Tomasz Kot

■ Mariola Szczyrba

Pan Kleks powrócił! Wiele osób, tak jak ja, czekało na nową „Akademię...”. Film Macieja Kawulskiego podczas weekendu otwarcia pobił rekord frekwencji w kinach. Obejrzało go 840 tys. widzów. To najlepszy wynik od 2020 r. Film budzi jednak skrajne emocje, szczególnie u fanów starego, dobrego Kleksa.

Najwięcej kontrowersji wywołała dość radykalna zmiana głównego bohatera. Otóż w wersji Kawul-

skiego miejsce Adasia Niezgódki zajęła... Ada – dziewczynka z problemami, samotna i nierozumiana przez rówieśników, podobnie zresztą jak jej chłopięcy odpowiednik. Od razu pojawiły się oskarżenia o „sprzyjanie feministkom”. Sama się zastanawiałam: po co? I doszłam do wniosku, że Kawulski chciał pokazać współczesną Akademię. Ta różni się od szkół sprzed lat, w której klasy złożone wyłącznie z chłopców albo dziewczynek nie były niczym nadzwyczajnym (Jan Brzechwa napisał tę histo-

rię podczas II wojny światowej). W nowej wersji „Akademia...” jest nie tylko koedukacyjna, ale tworzą ją uczniowie z całego świata.

Film Kawulskiego dobrze się ogląda. Trochę jak teledysk ze światła wyobraźni z ciekawą muzyką i pięknymi zdjęciami. I chociaż uważam, że fabularny (i musicalowy!) potencjał tej historii nie został wykorzystany, to współczesnym dzieciom film się spodoba. To hołd dla bajek, świata wyobraźni i samych dzieci, które – jeśli tyl-

ko zechcą – mogą wszystko – nawet uratować świat. Porównania do starszych wersji „Kleksa” są nieuniknione, ale chyba nie mają większego sensu. „Czekaliście na to 40 lat. Witajcie w całkiem nowej bajce!” – mówi w klipie do piosenki, promującej film Kawulskiego, Piotr Fronczewski. I tak właśnie jest. To zupełnie inny film. Nie niszczy jednak legendy, tylko o niej przypomina.

➤ Cała recenzja na: wroc.city/RecenzjaAkademiiPanaKleksa

Zobacz, jak mógłby wyglądać Wrocław

Muzeum Architektury zaprasza na wystawę „GDYBY. Niezrealizowane wizje nowoczesnego Wrocławia”. Zaprezentowane zostaną dzieła wybitnych architektów uznawanych za prekursorów nowoczesnej architektury i urbanistyki XX wieku. Start już 18 stycznia.

Projekt konkursowy gmachu Miejskiej Kasy Oszczędności, 1929 rok

■ Robert Migdał

Wieżowiec przy ul. Tęczowej, nowy ratusz przy pl. Powstańców Warszawy, nowe osiedle na Wojszycach, przebudowany Pałac Królewski przy ul. Kazimierza Wielkiego, nowoczesny gmach Miejskiej Kasy Oszczędności na styku Rynku i pl. Solnego czy nowe zabudowania przy Dworcu Świebodzkim. To projekty architektoniczne budynków, które nigdy w stolicy Dolnego Śląska nie powstały.

Możemy je jednak zobaczyć na wystawie w Muzeum Architektury, ul. Bernardyńska 5. Potrwa ona od 18 stycznia do 28 kwietnia. „Od

początku XX wieku po schyłek lat 20. wrocławscy architekci stworzyli wiele projektów, które nie zostały zrealizowane. Koncepcje Maxa Berga, Hansa Poelziga, Ludwiga Moshamera, Adolfa Radinga czy Ernsta Maya często pozostawały jedynie na papierze, a mimo to miały olbrzymie znaczenie dla rozwoju architektury i urbanistyki nowoczesnego Wrocławia” – pisze kurator wystawy, dr hab. Jerzy Ilkosz. I dodaje: „Jak dziś wyglądałoby miasto, gdyby udało się zrealizować śmiało, kontrowersyjne, a czasem zupełnie nieprawdopodobne wizje architektów początku XX stulecia? I czy w tym (pozornym) szaleństwie była jednak metoda? Przekonajcie się sami”.

Recital o życiu Anny German

TAŃSZE WEJŚCIA

Spektakl „Wróc do Sorrento?” to osobiste wyznanie piosenkarki Anny German złożone z największych przebojów śpiewanych w trzech językach, które łączą się w niezwykłą opowieść, opartą na jej wspomnieniach. Widzowie przeniosą się pół wieku wstecz, poznając jednocześnie historię „białego anioła”. W rolę legendarnej śpiewaczki wcieli się Marta Wiczorkiewicz – absolwentka Studium Musicalowego Capitol. Towarzyszyć jej będzie Mateusz Buse – pianista i aranżer. Początek recitalu: 19 stycznia, godz. 18 w CK Agora, ul. Serbska 5a. Bilety można kupić przez kupbilecik.pl lub w kasie CK Agora za 20 zł.

Obejrzyj klasyki kina bezpłatnie w muzeum

W Muzeum Pana Tadeusza, które znajduje się w kamienicy „Pod Żółtym Słońcem” (Rynek 6), można obejrzeć klasyki kina i to całkiem za darmo. Aby wybrać się na seans filmowy, wystarczy odebrać z kasy bezpłatną wejściówkę. Sala kinowa jest mała, dlatego liczba miejsc jest ograniczona. W repertuarze na styczeń: we wtorki o godz. 18 cykl „Adaptacje filmowe”, a w czwartki o godz. 18 „cykl „Western na zachodzie”. Szczegóły na stronie: muzeumpanatadeusza.ossolineum.pl/kino.

Tydzień Filmu Niemieckiego

Jak co roku, Kino Nowe Horyzonty zaprasza na przegląd produkcji, które przybliżają współczesne zjawiska w niemieckim kinie. W programie tegorocznej edycji znalazły się tytuły prezentowane na międzynarodowych festiwalach, a przede wszystkim na Berli-nale. Tydzień Filmu Niemieckiego potrwa od 26 stycznia do 1 lutego. Szczegóły i bilety na wroc.city/TydzienFilmuNiemieckiego.

Księżyc pełen jaskiń. Czy można je wykorzystać?

Jaskinie lawowe na Księżycu mogą w przyszłości być nie tylko dobrym miejscem do prowadzenia badań, ale także posłużyć jako schronienia. Ale czy będą bezpieczne? Problemem wytrzymałości ich stropów zajmuje się dr inż. Marcin Chwała z Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego Politechniki Wrocławskiej.

Redakcja

Po raz pierwszy zagłębienia na powierzchni Księżyca opisano w 2009 r. Okazało się wówczas, że część z nich to zapadnięte korytarze lawowe, które mogą prowadzić do różnego rodzaju jaskiń i jam. Powstały one prawdopodobnie podczas przepływów lawy i z uwagi na małą siłę grawitacji mogą osiągać szerokość nawet kilkuset metrów. Chociaż brak jest dokładnych badań w tym zakresie, to pojawiły się pomysły użycia tego typu jaskiń jako baz i schronień dla ludzi w trakcie eksploracji Księżyca. Takie korytarze pod wpływem grawitacji i innych czynników, np. uderzenia meteorytów, mogą się zapadnąć, tworząc rozległe zawałiska.

Polsko-japońska współpraca

Tematem stateczności księżycowych jaskiń i analizy zawałisk ich stropów zajął się dr inż. Marcin Chwała z Wydziału Budownictwa Lądowego i Wodnego PWr, we współpracy z japońskimi naukowcami: prof. Goro Komatsu i doktorem Junichim Haruyamą. Efekty swojej pracy przedstawili w publikacji „Structural stability of lunar lava tubes with consideration of variable cross-section geometry”.

Dr Marcin Chwała od dziecka interesował się kosmosem. Tak mocno, że jako kierunek studiów wybrał astronomię. Potem jednak wybrał wydział budownictwa, ale skupił się na... Księżycu. Od 2022 r. zajmuje się jaskiniami i zawałiskami Srebrnego Globu, opierając się na danych pozy-

skanych przez sondy kosmiczne, badające powierzchnię Księżyca, i opracowaniach przedstawiających geometrię zmierzonych już zawałisk.

Nie są jeszcze dostępne żadne dokładne informacje ani próbki z odwiertów z tych miejsc pochodzące z Księżyca, dlatego w przygotowaniu obliczeń naukowiec Politechniki Wrocławskiej korzystał ze skanów laserowych jaskini lawowej na Wyspach Kanaryjskich. – Przeprowadzenie analizy stabilności jakiegokolwiek struktury geologicznej na Księżycu jest niezwykle trudne. Możemy opierać się jedynie na szacunkowych parametrach, a zastosowanie zaawansowanych metod do opisu wytrzymałości skał mija się w tym wypadku z celem – tłumaczy dr inż. Chwała. – Mamy jednak do dyspozycji bardzo cenną rzecz, czyli zawałiska na Księżycu, których geometrię już znamy – dodaje.

W publikacji zaproponowano tzw. podejście wsteczne. Naukowcy

Naukowiec korzystał ze skanów laserowych jaskini lawowej na Wyspach Kanaryjskich

analizują bardzo dużo przekrojów modelowych, sprawdzając uzyskane przykłady zawałisk i korzystając z dostępnych informacji, dopasowując wyniki do parametrów zawałisk obser-

wowanych na Księżycu. – W ten sposób możemy ustalić rozmiary jaskiń odpowiadające za dane zawałiska przy określonej grubości stropu skalnego. Udało nam się to zrobić, oczywiście też w pewnym stopniu szacunkowo, i jest to całkiem nowe podejście do tego typu badań – podkreśla dr Chwała. – Na potrzeby publikacji przeanalizowaliśmy trzy największe zawałiska, choć na Księżycu jest ich dużo więcej. Nie dla wszystkich można jednak dokładnie zmierzyć geometrię, czyli np. grubość stropu – dodaje.

Idealne miejsce na księżycową bazę?

Zdaniem naszego naukowca zakładanie księżycowych baz w jaskiniach lawowych jest ciekawą alternatywą dla

budowy baz powierzchniowych ze względu na olbrzymi potencjał naukowy.

– W jaskiniach możemy znaleźć nienaruszone środowisko, w którym kryje się dużo informacji związanych z powstaniem Księżyca, a tym samym Układu Słonecznego. Podczas misji Apollo realizowanych w latach 60. i 70. XX w. pobierano próbki gruntu z głębokości trzech metrów i na tej podstawie udało się odwzorować kilkaset milionów lat aktywności Słońca. Proszę pomyśleć, ile informacji udałoby się pozyskać z jaskiń – podkreśla.

Ile jaskiń jest na Księżycu?

– Bardzo trudno to oszacować, ale może być ich całkiem sporo, w szczególności na terenach, gdzie są morza bazaltowe i duże kratery uderzeniowe, przez które przepływała lava – wyjaśnia dr Chwała. – Obecnie znanych zawałisk jest ponad 200, ale nie wszystkie muszą być związane z jaskiniami lawowymi.

Naukowiec już zapowiada kontynuację projektu. W kolejnych etapach chciałby zająć się analizą warstw skał księżycowych i ich wpływem na stateczność lawowych jaskiń oraz modelowaniem zawałisk w trójwymiarze.

dr inż. Marcin Chwała z Politechniki Wrocławskiej

Zawałisko na obszarze Morza Spokoju uwiecznione przez orbiter księżycowy LRO

Czy pociąg Play-off odjeżdża ze stacji?

Niedobrze rozpoczął się ligowy rok dla siatkarek #VolleyWrocław. Podopieczne trenera Michała Maska przegrały 1:3 z dotychczas ostatnim w tabeli Metalkas Pałacem Bydgoszcz. Ten wynik to dodatkowy ciężar dla wrocławianek w kontekście awansu do fazy play-off.

Michał Sałkowski

Rok miał rozpocząć się dla ekipy #VolleyWrocław w pierwszy weekend od spotkania z Energią MKS Kalisz. I miał to być mecz o wielkim ciężarze gatunkowym, między sąsiadami w tabeli, walczącymi o awans do czołowej ósemki Tauron Ligi Kobiet. Spotkanie jednak przełożono na prośbę ekipy z Dolnego Śląska, najpewniej na 20 lutego. Wrocławianki dotknęła plaga chorób.

– W końcu spotkałyśmy się na pierwszym treningu w komplecie. Co na pewno cieszy, bo mogłyśmy się wyżyć i postrzelać trochę na siatce. Mam nadzieję, że w Bydgoszczy pokażemy się z jak najlepszej strony – zapowiadała w przedmeczowym czwartku w klubowych mediach kapitan #VolleyWrocław, środkowa Gabriela Ponikowska.

Julia Szczurowska (nr 1) jest najlepszą atakującą całej ligi. Jednak na Pałac Bydgoszcz to nie wystarczyło

Pałac Bydgoszcz wygrał do tej pory zaledwie dwa ligowe mecze nad drużynami z Tarnowa i Mielca i zamykał tabelę. A pierwszy mecz tych ekip wrocławianki wygrały w trzech setach. Czas pokazał, że okoliczności kadrowe mają znaczenie.

Pierwszy set #VolleyWrocław przegrał aż 11:25. Mając olbrzymie problemy z precyzyjnym przyjęciem zagrywki i ze skończeniem ataku. W drugiej od-

slonie trener Michał Masek zdecydował się rotować składem. Na rozegraniu zameldowała się Adriana Szady w miejscu Lucie Muhlsteinovej. Parkiet opuściła też Kinga Stronias. Na placu pojawiła się Joanna Chorąża. Trudno było nie odnieść wrażenia, że czynnik zdrowotny miał tu spore znaczenie. Korekty przyniosły skutek. Wrocławianki po dobrych zagrywkach, punktowych seriach Szczurowskiej w ataku i solidnej grze blokiem wygrały set do 21.

Kolejne partie nie miały większej historii. Bydgoszczanki za sprawą skutecznej w ataku Joanny Sikorskiej (30 pkt.!) szybko budowały przewagę w środku seta i dowodziły wynikiem, raz do 19, innym razem do 16.

Po nieoczekiwanym potknięciu w Bydgoszczy trzeba szybko się otrząsnąć. W sobotę w roli gospodarza #VolleyWrocław czeka starcie z faworyzowanymi Rysicami z Rzeszowa.

Tydzień w skrócie

Dziesiąte zwycięstwo w tym sezonie Orlen Basket Ligi Kobiet odniosły **koszykarki Ślązy**. Podopieczne trenera Arkadiusza Rusina pokonały na własnym parkiecie 75:64 ekipę Enea AZS Politechnika Poznań. Najwięcej punktów w tym spotkaniu dla wrocławianek (29) zdobyła Alexa Held, 26 oczek zanotowała najsukuteczniejsza w ekipie z Wielkopolski Mikeyla Vaughn.

Niepokonani pozostają **szczypiorniści Śląska Wrocław Handball** w 1. Lidze Centralnej. Wrocławianie odnieśli 13. zwycięstwo w sezonie. Na własnym parkiecie pokonali 42:36 KPR Autoinvest Żukowo.

Celny rzut wolny Mateusza Zębskiego pozwolił **koszykarzom Śląska** wygrać 87:86 wyjazdowe spotkanie w Orlen Basket Lidze z drużyną Tauronu GTK Gliwice.

WYDARZENIA SPORTOWE

koszykówka

Orlen Basket Liga, 20.01, godz. 15.30, Polsat Plus Arena Gdynia, **Krajowa Grupa Spożywcza Arka Gdynia – Śląsk Wrocław** (Emocje TV)

Orlen Basket Liga Kobiet, 19.01, godz. 18, KGHM Ślęza Arena, **IKS Ślęza Wrocław – Energa Polski Cukier Toruń** (Emocje TV)

siatkówka

Tauron 1.liga, 20.01, godz. 17, HWS im. Z. Pietrzykowskiego, **BBTS Bielsko-Biała – Gwardia Wrocław** (Polsat BOX GO)

Tauron Liga Kobiet, 20.01, godz. 19, Hala Orbita, **#Volley Wrocław – PGE Rysice Rzeszów** (Polsat BOX GO)

piłka ręczna

1. Liga Centralna, 20.01, godz. 17, OSiR Wągrowiec, **MKS Nielba Wągrowiec – Śląsk Wrocław Handball**

Aktywne ferie: Spartan zaprasza na tafle

Łyżwiarstwo w połączeniu z pływaniem lub tenisem proponuje młodym wrocławianom na ferie WCT Spartan. Można też zapisać się na dynamiczny kurs nauki jazdy na tafli czy spróbować swoich sił na niedawno otwartym lodowisku na Nowym Dworze.

Michał Sałkowski

Zimowe półkolonie to sposób na trwające obecnie ferie. Przy Spiskiej młodzież może skorzystać z połączenia łyżwiarstwa z tenisem, tu wszystkie miejsca są już zajęte. Przy Wejherowskiej jest jeszcze wolna pula na połączenie łyżwiarstwa z pływaniem. Oprócz doskonalenia techniki jazdy na tafli, można szlifować umiejętności w wodzie, całość zakończyć egzaminem pływackim, a przy okazji przejść szkolenia z udzielania pierwszej pomocy. Organizatorzy przewidzieli też śniadania i obiady.

Zima w kalendarzu to dobry bodziec, by zacząć swoją przygodę z łyżwami od podstaw. Ważna jest odpowiednia rozgrzewka. – Opieramy się przede wszystkim na balansie ciała, utrzymaniu równo-

wagi. Zanim wejdziemy na tafle, dobrze założymy łyżwy i przejdziemy się po gumach zainstalowanych wokół lodowiska. Sprawdzimy, jak nam się w łyżwach chodzi, czy się nie wypinają, czy nic nas nie ciśnie. Ćwiczenia? Te równoważne. Stanie na jednej nodze, pochylenie w przód, na bok, podskok, półobrót czy obrót – o podstawach mówi Maciej Moczko, instruktor łyżwiarstwa i rzecznik WCT Spartan.

Każde zajęcia toczą się pod okiem instruktorów, jest też możliwość wypożyczenia sprzętu. A nieco starsi mieszkańcy mogą zapisać się na kurs nauki jazdy na tafli – zarówno w obiektach przy Spiskiej, jak i przy Wejherowskiej. Warto też sprawdzić warunki na otwartym niedawno nowym lodowisku przy Sukielickiej na Nowym Dworze. Szczegóły na spartan.wroc.pl.

Jazdę na łyżwach można trenować przy Spiskiej i Wejherowskiej

THE BEST OF ABBA. Koncert noworoczny w Mleczarni 19.01

Partner Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego – Scena pod Regałem z Kawiarni Literatka organizuje noworoczny koncert dla wrocławian, a w szczególności dla gremium senioralnego w Klubokawiarni Mleczarnia we Wrocławiu, ul. Włodkowica 5. Już w piątek 19 stycznia o godz. 19 rozpocznie się tam koncert pod tytułem „THE BEST OF ABBA”.

Wystąpią artyści Sceny pod Regałem. Wybrzmia największe przeboje legendarnego, szwedzkiego zespołu. Organizatorom zależy na tym, by gala stała się miłym noworocznym spotkaniem, na którym można wspólnie pośpiewać. Bilety: 49 / 59 / 69 zł – ostatnie sztuki – można kupić na **wroc.city/abba-bilety**. Specjalnie dla posiadaczy Wrocławskiej Karty Seniora – zniżki. Bilety w cenie 39 zł do kupienia przy wejściu na salę do godz. 18.45.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Pogotowie Ratunkowe: **999**
Policja: **997**
Straż Pożarna: **998**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
(pn.-pt. 8.00-18.00)
Zgłoś awarię do ZDIUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś niebezpiecznego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt. 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**
Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

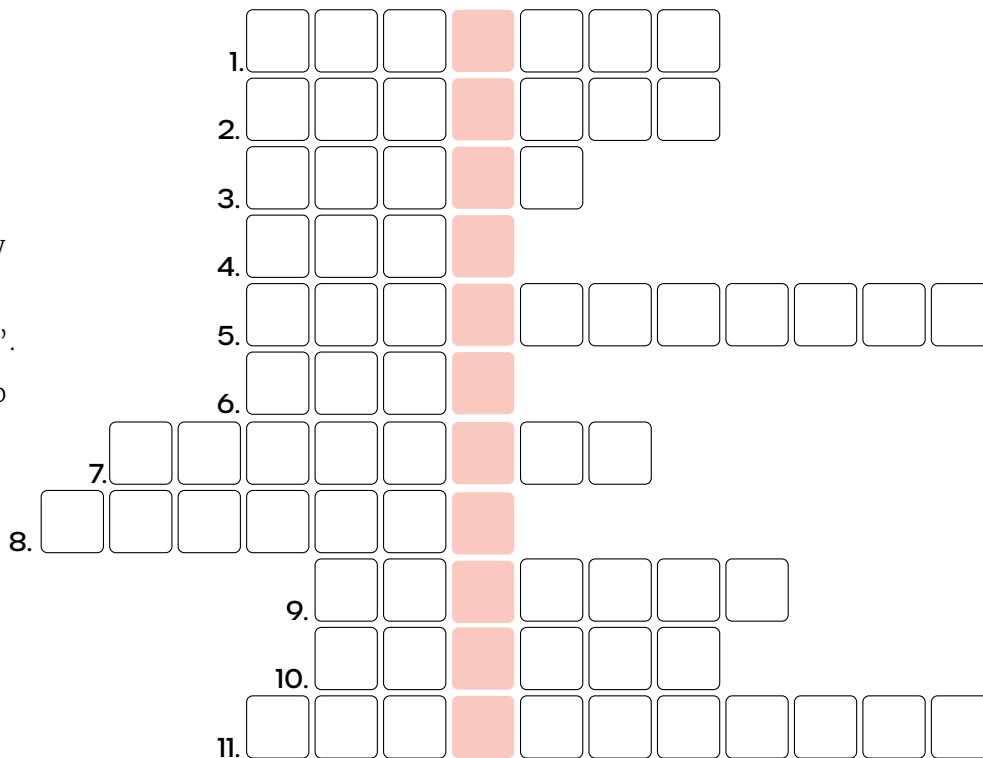
Anna Wyszkonil Koncert. Radio Wrocław 4.02

Anna Wyszkonil w ciągu swojej 27-letniej działalności artystycznej wydała 12 płyt. Wylansowała wiele przebojów, które na stałe zapisały się w historii polskiej muzyki, a kilka z nich można już dziś uznać za kultowe. Każdy koncert Ani Wyszkonil to niezwykle emocjonalny i elegancki spektakl na najwyższym poziomie muzycznym i wizualnym.

Przy akompaniamentem pianina, trąbki i gitar akustycznych Ania zabiera widzów w dwugodzinną muzyczną podróż, pełną emocji i wzruszeń. Na jej koncercie nigdy nie zabraknie tych najbardziej znanych piosenek: „Czy ten pan i pani”, „Biegnij przed siebie”, „Wiem, że jesteś tam”, „Agnieszka”. Anna Wyszkonil i jej największe przeboje już 4 lutego od godz. 20 w Sali Koncertowej Radia Wrocław. Bilety od 120 zł na **wroc.city/wyszkonil-bilety**.

KRZYŻÓWKA NUMERU 164

1. Teatr muzyczny.
2. Świdnicka w ratuszu.
3. Rośnie na zielonych torowiskach.
4. Park &
5. Określenie na zielony skwer lub mały park.
6. „Olimpijski” lub „Na Wilczym Kącie”.
7. Odjeżdżają z dworca zlokalizowanego przy CH Wrocławia.
8. We Wrocławiu najczęściej niebieski.
9. Główna ulica Leśnicy.
10. Udoskonalenie, modernizacja, odświeżenie.
11. Neologizm utworzony w związku z remontami wrocławskich torowisk.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **164.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **24 stycznia 2024 r. do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **31 stycznia 2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do

zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i zestaw toreb. Zwycięzcami w nr. 162 (hasło: Co było i będzie) zostały panie: Edyta (bluza) i Małgorzata (workoplecak) oraz pan Maciej (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

➤ Napisz do nas!**REDAKCJA**

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: **biuletyn@araw.pl**

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA

Gmina Wrocław